

Dohled probačního úředníka z pohledu klientů

Probační a mediační služby

Monika Věrná

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Monika Věrná**
Osobní číslo: **H120348**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Dohled probačního úředníka z pohledu klientů
Probační a mediační služby ČR**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti probace a mediace.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvalitativního výzkumu formou polostrukturovaného rozhovoru.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

ČESKO. Zákon č. 257 z dne 14. července 2000 o probační a mediační službě. In: Sbírnka zákonů České republiky. 2000, částka 74, s. 3616–3621. Dostupný také z: www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=257&r=2000

ŠČERBA, Filip. Alternativní tresty a opatření v nové úpravě. 1. vyd. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-68-4.

ŠTERN, Pavel, Lenka OUŘEDNÍČKOVÁ a Dagmar DOUBRAVOVÁ. Probační a mediační možnosti řešení trestných činů. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-757-2.

ŠVARČEK, Roman, Klára ŠEĐOVÁ et al. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.

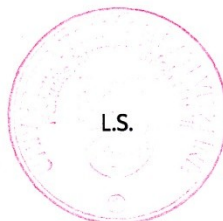
Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Michaela Lukešová**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **27. ledna 2014**

Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2014**

Ve Zlíně dne 27. ledna 2014

doc. Ing. Anežka Lengalová, Ph.D.
děkanka

Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně .....2.5.2014.....

.....Třáma'.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlášení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užití-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k větší výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá dohledem probačního úředníka z pohledu klientů Probační a mediační služby, jaké názory a postoje na institut probačního dohledu klienti zastávají. Je to velmi důležité znát názory klientů, jestli probační dohled pokládají za vhodný či nikoliv, a také co by se dalo na institutu dohledu vylepšit. Cíle bakalářské práce jsou zjistit informace k osobě klienta, jako je jeho současná životní situace, zda mu v nějakých ohledech probační pracovník pomohl a zda tuto pomoc využil a byla mu prospěšná.

Klíčová slova: alternativní tresty, dohled probačního úředníka, probace, Probační a mediační služba, sociální práce

ABSTRACT

Thesis deals with supervision by a probation officer from the point of view of the clients of the Probation and Mediation Service and what attitudes to it do the clients assume. It is very important to know views of clients, if they deem the probation supervision as an appropriate or not, and what could be better on Institute supervision too. Objectives of the Thesis are to find out information about the client, like as is his life situation, whether probation officer helped in some ways and whether client used the help and it was helpful for him.

Key words: Probation and Mediation Service, Probation, Supervision by a probation Officer, alternative Punishment, social work

Touto cestou bych chtěla poděkovat Mgr. Michaele Lukešové za vedení mé bakalářské práce, za cenné rady a připomínky.

Dále bych ráda poděkovala probačním pracovníkům z Probační a mediační služby ve Zlíně, za poskytnuté rady na Probační a mediační službě a umožnění kontaktu s podmíněně propuštěnými z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem. A také bych ráda poděkovala klientům Probační a mediační služby za spolupráci při realizaci výzkumu mé praktické části bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Motto:

„Chybovat je v povaze každého člověka, ale jen hlupák na svém omylu setrvává.“

Neznámý autor

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA	13
1.1 HISTORIE PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBY V ČR.....	14
1.2 KLIENT PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBY	14
1.3 PRACOVNÍK PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBY	15
1.3.1 Zásady a principy činnosti pracovníků PMS	15
2 SOCIÁLNÍ PRÁCE V PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBĚ	17
2.1 PŘÍPRAVNÉ ŘÍZENÍ A ŘÍZENÍ PŘED SOUDEM	17
2.2 PROBACE.....	18
2.3 OBECNĚ PROSPĚŠNÉ PRÁCE	18
2.4 PAROLE	19
3 PROBACE	20
3.1 PROBAČNÍ DOHLED.....	21
3.1.1 Podmíněné upuštění od potrestání	22
3.1.2 Podmíněné odsouzení / podmíněný odklad k trestu odnětí svobody	23
3.1.3 Propuštění z ochranné léčby.....	24
3.1.4 Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem	24
3.1.5 Nahrazení vazby dohledem probačního úředníka	24
3.2 ZAJIŠTĚNÍ VÝKONU DOHLEDU	25
3.2.1 Probační plán dohledu.....	26
3.2.2 Individuální pomoc odsouzenému	27
3.2.3 Kontrolní složka dohledu	27
3.2.4 Opatřování informací	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	29
4 REALIZACE VÝZKUMU	30
4.1 CÍL VÝZKUMU	30
4.1.1 Dílčí výzkumné cíle	31
4.1.2 Výzkumné otázky.....	31
4.2 VÝZKUMNÝ SOUBOR	31
4.2.1 Anamnéza problémů Respondenta č. 1	32
4.2.2 Anamnéza problémů Respondenta č. 2	32
4.2.3 Anamnéza problémů Respondenta č. 3	33
4.2.4 Anamnéza problémů Respondenta č. 4.....	34
4.2.5 Anamnéza problémů Respondenta č. 5.....	35
4.3 DRUH VÝZKUMU	35
4.4 METODA VÝZKUMU.....	36
4.5 PRŮBĚH A REALIZACE VÝZKUMU	36
4.6 ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DAT	37
4.7 INTERPRETACE DAT, SHRUTÍ VÝZKUMU	38
4.7.1 Kategorie Konzultace.....	38
4.7.2 Kategorie Životní situace	39

4.7.3	Kategorie Pomoc probačního úředníka pro klienta PMS.....	41
4.7.4	Kategorie Probační dohled.....	42
ZÁVĚR		45
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....		46
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....		48
SEZNAM PŘÍLOH.....		50

ÚVOD

Každý den se setkáváme s různými neštěstími, ať už v televizi, rádiu či osobně. Pokud se nejedná o přírodní katastrofy, tak je vždy za tato neštěstí zodpovědný člověk. Soudy ať už v České republice nebo i v jiných zemích soudí na základě doložených důkazů, zda jsou obvinění za tuto událost odpovědní a jakou mírou. Od tohoto se také odvíjí výše trestu odsouzeného. U méně závažných trestných činů, které mají maximální možnou výši trestu pět let odnětí svobody, může soud uplatnit i alternativní trest. Na tyto alternativní tresty dohlíží Probační a mediační služba. Alternativní tresty se ukládají především proto, že se u všech odsouzených je nejvhodnější trest odnětí svobody. Lidé, kteří mají rodinu, práci, mají skvělé sociální vazby a nepředpokládá se recidiva, jsou pro společnost užitečnější na svobodě. Probační a mediační služba předjednává možné alternativní tresty ještě před hlavním líčením. V případě uložení obecně prospěšných prací, podmíněného odložení výkonu trestu s dohledem, podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem a jiných, Probační a mediační služba vykonává dohled nad odsouzenými.

V rámci bakalářské práce se budeme zabývat dohledem probačního úředníka z pohledu klientů Probační a mediační služby. Důvod, proč jsme si zvolili toto téma, je především to, že tato problematika nás neskutečně zajímá a touto prací bychom se velmi rádi zabývali i v dalších letech. Zároveň se tímto tématem zabýváme v toho důvodu, že tato problematika není zdaleka tak prostudovaná. Je fakt, že Probační a mediační služba je velmi mladou institucí, která vznikla v roce 2001. Tato instituce se stále vyvíjí a pro možné vylepšení sociální práce s klienty je tento výzkum právě na svém místě.

Pracovníci Probační a mediační služby jsou sociálními pracovníky, kteří pomáhají klientům v integraci do společnosti a odráží se od základů Sociální pedagogiky.

Touto problematikou se zabýval Institut pro kriminologii a sociální prevenci v roce 2000, kdy prováděl výzkum nově zavedených prvků probace do trestního práva ČR. (Rozum J., 2000) Kde byli pomocí dotazníků osloveni odsouzení na institut dohledu. Probační pracovníci předali dotazníky klientům, ti je měli vyplnit a odeslat na frankovaných obálkách výzkumníkům. Výzkumníci získali zpět pouze pět dotazníků, z toho jeden se značně rozpornými a neúplnými odpověďmi. Z toho důvodu si myslím, že tento výzkum je nedostatečný. Institut pro kriminologii a sociální prevenci provedl další výzkum, tj. účinnost dohledu u osob podmíněně propuštěných v roce 2008 (Rozum J., 2008). Tento výzkum se zajímal o činnost dohledu z pohledu odborníků, statistických údajů a z pohledu zahranič-

ních kriminologických výzkumů. Tento výzkum nedává zpětnou vazbu klientů Probační a mediační služby a proto si myslím, že i tento výzkum není dostačující. Výzkum, který je součástí mé bakalářské práce je podle mého názoru doplňkem těchto výzkumů a vyplňuje prázdné místo ke komplexnímu porozumění této problematice.

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou tři kapitoly. První kapitola je zaměřena na Probační a mediační službu a její historii. Také definuje pracovníka a klienta Probační a mediační služby. Druhá kapitola je orientována na institut probace, definuje probační dohled a uvádí možnosti, kdy může být probační dohled uložen. Stanovuje také povinnosti pracovníka Probační a mediační služby a klienta. Třetí kapitola představuje sociální práci v rámci Probační a mediační služby. Sociální práce se zde uskutečňuje především v institutech přípravného řízení a řízení před soudem, obecně prospěšných prací, probace a parole.

Praktická část zjišťuje názory klientů Probační a mediační služby na institut dohledu. Jaké klienti vidí v institutu dohledu klady a zápory. Praktická část rozhovoru je realizována formou rozhovoru, kde byli klienti dotazováni na to, zda jim institut dohledu pomáhá, zda je jim probační úředník nápomocen a jestli jsou s institutem dohledu spokojeni.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA

Předpokladem pro vysvětlení co je to probace a probační dohled, je znalost Probační a mediační služby. V této kapitole definujeme Probační a mediační službu, historii PMS v České republice a objasníme si kdo je klientem a kdo pracovníkem PMS.

Probační a mediační služba byla založena na základě zákona č. 257/2000 Sb. o probační a mediační službě. Je to organizace, která zajišťuje výkon alternativních trestů, jako je institut probačního dohledu, výkonu obecně prospěšných prací, trestu domácího vězení a zákazu vstupu na kulturní, sportovní a jiné společenské akce. Alternativní tresty umožňují pachateli udržet si své vazby s rodinou, přáteli, také mu dovolují pracovat, ale pro veřejnost je bezpečný. (Informační leták PMS)

Zákon (ČESKO, 2000) definuje Probační a mediační službu jako organizační složku státu a účetní jednotku. Probační a mediační služba napomáhá k projednání v některých zvláštních druzích trestního řízení. Ščerba tvrdí (2011, s. 352), že Probační a mediační služba byla vytvořena především ze snahy asistovat trestní justici při uplatňování nové trestní politiky v oblasti sankcí, které jsou vykonávány na svobodě a tím přispění ke snižování počtu osob ve věznicích. Tento orgán pomáhá předcházet kriminalitě, recidivě, motivace k napravování škod, které pachatel způsobil a odpovědnosti pachatelův život.

V zákoně uvádí, že tato organizace poskytuje obviněnému pomoc a také odborné vedení, kontroluje chování obviněného, spolupracuje s jeho rodinou a okolím (kde žije a pracuje) se zaměřením, aby do budoucna žil řádným životem. (ČESKO, 2000)

„Dohled nad činností Probační a mediační služby vykonává Ministerstvo spravedlnosti, které za účelem koncepčního a metodického usměrňování zřizuje Radu pro probaci a mediaci jako poradní orgán ministra spravedlnosti.“ (Novotný, Zapletal et al., 2008, s. 251)

„Cílovou skupinou Probační a mediační služby jsou osoby, které se dostaly do konfliktu se zákonem (byly obviněny nebo odsouzeny za trestný čin), a osoby, jež byly trestným činem poškozeny. Dále používáme termín klienti PMS s rozlišením klienta obviněný a klient poškozený.“ (Matoušek et al., 2005, s. 284)

1.1 Historie Probační a mediační služby v ČR

Na konci 60. let se v České republice objevily tendence zlepšit sociální a výchovnou práci s pachateli trestných činů. Z iniciativy kriminologů vzniklo v roce 1968 v Praze experimentální středisko ambulantní nápravné péče. To vyústilo ve vytvoření celostátního systému tzv. sociálních kurátorů, které působí na okresních úradech řízených Ministerstvem práce a sociálních věcí. Sociální kurátoři pracují s tzv. sociálně nepřizpůsobenými osobami, pokoušejí se jim pomoci a poskytují poradenství. Sociální kurátoři vykonávají aktivity, které dnes zahrnuje i probační činnost, ale kontakt jednotlivých osob je dobrovolný a není soudně uložen. V 70. letech vznikli i kurátoři mládeže. Kurátoři pro mládež, dnes nazývaní jako orgány sociálně-právní ochrany dětí, úzce spolupracují s Probační a mediační službou. (Novotný, Zapletal et al., 2008, s. 246 - 247)

Později pak Sdružení pro rozvoj sociální práce v trestní justici, založené v květnu 1994, mělo zájem začlenit sociální práci s pachatelem do systému české justice. Usnesení vlády č. 341 ze dne 15. 6. 1994 položilo základy probační a mediační služby a od 1. 1. 1996 byla postupně budována síť probačních pracovníků na okresních a krajských soudech. Ti však vykonávali probační činnost velmi omezeně podle zákona č. 189/1994 Sb., o vyšších soudních úřednících. Čeští zákonodárci byli soustředěni na zavedení nových alternativních opatření, ale nepřistupovali k přijetí potřebné zákonné úpravy, aby byl u těchto alternativních trestů zajištěn jejich výkon. Změnu přinesl až zákon č. 257/2000 Sb. o Probační a mediační službě. O Probační a mediační službě jako o celistvém orgánu lze konečně hovořit od nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. 1. 2001. (Ščerba, 2011, s. 352 - 353)

Probační a mediační služba funguje ve spojení s mnohými instituty trestního práva a je předpokladem pro naplňování cílů alternativního sankcionování a restorativní justice. (Ščerba, 2011, s. 353)

Dle Novotného a Zapletala (2008, s. 246) v České republice není dosud plně rozvinut systém probační služby, jako ve většině západoevropských zemí.

1.2 Klient probační a mediační služby

Klientem Probační a mediační služby je fyzická osoba, která využívá jejich služeb jako jsou mediace a probace.

Na Probační a mediační službě se také setkáme s dobrovolnými klienty. Probační úředník spolupracuje s klientem pouze v případech, kdy jej klient sám kontaktuje i na doporučení jiné osoby, např. soudce, státního zástupce nebo policie. U těchto případů pracovník PMS předjednává nějakou z možností alternativních trestů. (Matoušek et al., 2005, s. 284)

Probační dohled je klientům přidělen rozhodnutím soudu, nebo státního zástupce buď jako alternativní forma trestu, nebo jako kontrola podmíněně propuštěného z trestu odnětí svobody nebo nahrazení vazby dohledem. Probační úředník kontroluje klienta zda dodržuje všechny přiměřené povinnosti a přiměřená omezení stanovené při podmíněčném propuštění a pomáhá při navrácení klienta do řádného žití svého života.

Při mediaci není klientem pouze pachatel trestného činu, ale i poškozený. Kdy probační úředník plní pouze jeden hlavní úkol, kterým je usměrňování konverzace, aby bylo dosaženo cíle mediace. Tato forma pomoci je dobrovolná a předchází rozhodnutím soudu, nebo státního zástupce, výsledky se pak předkládají k rozhodování soudu, nebo státního zástupce.

1.3 Pracovník Probační a mediační služby

Pracovník Probační a mediační služby je sociálním pracovníkem, který pracuje v trestní justici.

„Sociální pracovník v justici poskytuje psychosociální služby v rámci trestního řízení zejména v oblasti alternativních trestů (tj. trestů nespojených s odnětím svobody) a odklonů v trestním řízení (tj. mimosoudního řešení trestního případu)“ (Holá, 2003, s. 148).

1.3.1 Zásady a principy činnosti pracovníků PMS

Pracovníci Probační a mediační služby se musí těmito zásadami a principy řídit. Jsou pro tuto činnost nezbytné.

- Důstojnost jednání - probační úředník musí respektovat důstojnost a autonomii klienta a veškerá práce s klienty nesmí odporovat základním lidským právům a svobodám

- Zákonnost - veškerá práce probačního pracovníka nesmí být v rozporu s příslušnými zákony
- Přiměřenost intervence - rozsah a míra zásahů pracovníka PMS musí odpovídat pravomocnému rozhodnutí soudu nebo státního zastupitelství, nesmí být předimenzovaná
- Transparentnost - snahou PMS je dostatečná informovanost jak orgánů činných v trestním řízení, tak i klientů, kteří by měli všech informacím týkajících se právního prostředí rozumět
- Individualizace - práce s jednotlivými klienty se v různých krocích liší a každý pracovník PMS by měl ke klientům přistupovat individuálně
- Včasnost intervence - PMS se snaží kontaktovat klienty bez zbytečného prodlení od trestného činu
- Vyváženost - PMS má snahu přistupovat k potřebám a zájmům obviněných, poškozených a společnosti vyváženě, pro vzájemně přijatelné řešení případu
- Motivace - PMS se snaží motivovat své klienty, jak pachatele tak poškozené, k větší aktivitě při řešení následků trestné činnosti. (Matoušek et al., 2005, s. 286 - 287)

2 SOCIÁLNÍ PRÁCE V PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBĚ

V této kapitole definujeme sociální práci, která se uskutečňuje v rámci Probační a mediační služby a popisuje činnosti, ve kterých se sociální práce uplatňuje nejvíce. To je přípravné řízení a řízení před soudem, probace, obecně prospěšné práce, parole.

Pracovníci PMS využívají v rámci své činnosti zejména individuální práce s klientem. V průběhu mediace jsou především zprostředkovateli mezi dvěma stranami, tj. obviněným a poškozeným. Dle standardů metodického postupu PMS se její činnosti dělí na: přípravné řízení a řízení před soudem, probaci, obecně prospěšné práce a paroli. (Matoušek et al., 2005, s. 289)

2.1 Přípravné řízení a řízení před soudem

Probační pracovník v této fázi usiluje o řešení konfliktů, které byly spojeny s trestnou činností a zároveň zajišťuje pro obviněné důstojný výkon alternativních trestů a opatření. Při této činnosti probační pracovník klade důraz na tři základní zájmy, tj. ochrana komunity, zájmy poškozených a prevence kriminality. (Matoušek et al., 2005, s. 289 - 290)

Probační a mediační služba při přípravném řízení před soudem zajišťuje mediaci mezi obviněným a poškozeným, nabízí činnosti vedoucí k urovnání konfliktu, vytváří podklady pro možné použití alternativních způsobů trestního řízení nebo alternativních trestů. V případě uložení náhrady vazby dohledem, Probační a mediační služba zajišťuje tento výkon dohledu. (Matoušek et al., 2005, s. 290)

Probační a mediační služba shromažďuje informace o obviněném, které by mohly přispět k rozhodnutí soudu o uložení alternativního trestu. Tyto informace se týkají rodinného a sociálního zázemí obviněného. Všechny tyto informace, které probační pracovník předává soudu ve zprávě mohou být popřípadě obohaceny o případné polehčující okolnosti, ke kterým soud může a nemusí přihlídnout. (Ščerba, 2011, s. 367 - 368)

Aby zpráva pro soud byla efektivní je důležitá včasná intervence pracovníka Probační a mediační služby a obviněného. Tato zpráva by měla být vypracována a poskytnuta orgánům činným v trestním řízení ještě před uskutečněním hlavního líčení. (Ščerba, 2011, s. 368)

Komplexní zpráva vypracovaná probačním pracovníkem by měla obsahovat:

1. informace o životě obviněného, který doposud vedl,
2. údaje o rodinném životě (zda je v manželském vztahu, má děti, ...),
3. údaje o sociálních poměrech (zaměstnání, bydlení, ...),
4. majetkové poměry obviněného,
5. informace o zdravotním stavu obviněného,
6. informace zda se obviněný přičinil na odstranění následků trestného činu,
7. stanovisko probačního pracovníka,
8. údaje vztahující se k některým trestům, tj. názor obviněného či jeho rodiny na možné uložení některých alternativních trestů jako je domácí vězení, obecně prospěšné práce. (Ščerba, 2011, s. 371 - 372)

2.2 Probace

Probace je individuální práce s klientem formou pravidelných konzultací, kdy se klient osobně dostaví na středisko PMS. Účelem probace vykonávané Probační a mediační službou je zajištění efektivního výkonu alternativních trestů a opatření, které jsou spojeny s uložením dohledu. (Matoušek et al., 2005, s. 292)

Při první konzultaci, na kterou se klient dostaví, se projednávají podmínky dohledu. Klient se zavazuje všechny tyto podmínky plnit a také je seznámen s následky, pokud probační program nebude plnit. (Matoušek et al., 2005, s. 293)

2.3 Obecně prospěšné práce

Alternativní trest domácí vězení patří v Českém trestním právu k těm nejstarším. Byl zaveden v polovině 90. let 20. století. (Matoušek et al., 2005, s. 294)

Pracovník Probační a mediační služby ve většině případů projednává tento trest obecně prospěšných prací, kdy soudu ve zprávě sdělí jestli je možné tento alternativní trest uložit z hlediska zdravotního stavu obviněného.

Hlavním smyslem tohoto trestu je výkon trestu na svobodě, kdy odsouzený není vytržen ze současného rodinného a pracovního života a zároveň je odsouzený společensky prospěšný.

V případě, že je odsouzenému stanoven trest obecně prospěšných prací a odsouzený tento trest vykoná, hledí se na něj, jako by nebyl nikdy trestán. (Ščerba, 2011, s. 276)

Tento alternativní trest je možné uložit pachatelům trestných činů pouze v případech, kdy je možné uložit nepodmíněný trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let. Obecně prospěšné práce je možno uložit dospělým pachatelům, v rozsahu 50 - 300 hodin a mladistvým do 150 hodin. (Matoušek et al., 2005, s. 294 - 295 - upraveno dle aktuální právní úpravy)

Probační pracovník v čase, kdy odsouzený již vykonává obecně prospěšné práce, je povinen jej kontrolovat, zda odsouzený chodí v čase, kdy se domluvil a hlavně zda vůbec trest vykonává. Podmínkou výkonu trestu je i vedení řádného života a dodržování přiměřených omezení a přiměřených povinností, je i toto probační pracovník povinen kontrolovat. V případě zjištění nedostatků ze strany obviněného by měl probační pracovník vyzvat obviněného, aby tyto nedostatky odstranil a pokud ne, tak je povinen informovat soud, který mu trest obecně prospěšných prací nařídil. (Ščerba, 2011, s. 362 - 364)

2.4 Parole

Pracovník Probační a mediační služby připravuje, alespoň 3 měsíce před podáním žádosti, veškeré potřebné podklady pro možné podmínění propuštění odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem. Pracovník získává informace prostřednictvím individuálních konzultací s klientem, s jeho sociálním okolím, s pracovníky věznice a dalšími osobami. Podklady, které probační pracovník připravuje, mají obsahovat doporučení těch opatření, která budou minimalizovat recidivu, přispějí k ochraně společnosti a integraci klienta do života a společnosti. (Matoušek et al., 2005, s. 296)

„Dohled vykonávaný úředníkem PMS v rámci podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody by měl navazovat na **program zacházení**, který odsouzený v průběhu výkonu trestu plní, a podporovat tak integraci pachatele do společnosti.“ (Matoušek et al., 2005, s. 296)

3 PROBACE

V této kapitole vysvětlujeme institut probace. Definujeme probační dohled a možnosti, kdy se probační dohled může uložit, tj. podmíněné upuštění od potrestání, podmíněné odsouzení, podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody, propuštění z ochranné léčby, podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem, nahrazení vazby dohledem probačního úředníka.

Ščerba je jedním z hlavních autorů věnujících se Probační a mediační službě a institutům probace a mediace. Probace je dle Ščerby (2011, s. 164) je institut probace jedním ze základních alternativních sankcí. Pokud bychom pátrali po kořenech probace, najdeme jej v systému anglosaského práva, zde má probace již dlouhou tradici. Prvky probace se do trestního práva České republiky se postupně zaváděly od roku 1997 novelou č. 253/1997 Sb., která zavedla také dva nové instituty, a to podmíněné upuštění od potrestání s dohledem a podmíněné odsouzení s dohledem. Pojem "probace" byl zaveden do českého práva o tři roky později, a to zákonek č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě.

Probace je považována za nejprospěšnější náhradu za trest odnětí svobody, protože má celou řadu předností, jako např.:

- a) ušetření pachatele před škodlivými důsledky výkonu trestu odnětí svobody,
- b) pachatel udržuje svazky s rodinou i širším prostředím, tzn. že může vést normální život; přispívá i k tomu, aby pachatel mohl snadněji uhradit škodu způsobenou jeho chováním,
- c) pachatel dostává určitou pomoc v podobě dohledu probačního úředníka - to je hlavním rozdílem od jiných alternativních trestů. (Ščerba, 2011, s. 164)

Probace lze vymezit v užším a širším smyslu. **Užší** neboli právní pojetí je chápáno jako typ soudního opatření. Probace v **širším** smyslu je chápána jako celý systém služeb a funkcí, které PMS zajišťuje. V hrubých rysech je probace alternativou k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, jejíž hlavní podstatou je převýchova pachatele.

Probace je způsob zacházení s pachateli, kde je kombinován penologický a sociální aspekt. (Ščerba, 2011, s. 165)

3.1 Probační dohled

„Dohledem je pravidelný osobní kontakt pachatele s pracovníkem PMS, spolupráce při vytváření a realizaci probačního plánu dohledu ve zkušební době a kontrola dodržování podmínek uložených pachateli soudem nebo vyplývajících ze zákona. Účelem dohledu je sledování a kontrola chování pachatele, odborné vedení a pomoc pachateli s cílem zajistit, aby v budoucnu vedl řádný život.“ (Štern, Ouředníčková, Doubravová et al., 2010, s. 73) V definici probačního dohledu se shoduje se Šternem, Ouředníčkovou, Doubravovou et al. Ščerba (2011, s. 176) i trestní zákon.

Dohled se provádí v případech, kdy soud uloží pachateli opatření spojené s dohledem. Tuto činnost vykonává Probační a mediační služba, která je pověřena zákonem. Probační dohled je především spojení kontrolní a pomocné funkce dohledu. (Ščerba, 2011, s. 372) **Kontrolní funkce** je kontrola chování pachatele, čímž je ochraňována společnost a jsou snižována recidivy. **Pomocnou funkcí** se rozumí odborné vedení a pomoc pachateli zaměřené především na vedení řádného života v budoucnosti. (Štern, Ouředníčková, Doubravová et al., 2010, s. 74)

Povinnosti pachatele a probačního úředníka

Pachatel při uložení dohledu je povinen spolupracovat s úředníkem PMS tak, jak probační úředník stanoví, a plnit probační plán dohledu. Dostavovat se k probačnímu úředníkovu ve stanovených lhůtách. Musí informovat PÚ o svém bydlení, zaměstnání, dodržování přiměřených omezení a povinností a dalších okolnostech pro výkon dohledu určených PÚ. Pachatel je povinen umožnit PÚ vstup do jeho obydlí. (ČESKO, 2009)

Probační úředník se v průběhu dohledu musí řídit zákonem. (Ščerba, 2011, s. 372)

„Probační úředník je povinen vykonávat dohled nad pachatelem v souladu s vytvořeným probačním plánem, být mu nápomocen v jeho záležitostech a plnit pokyny předsedy senátu směřující k výkonu dohledu a k tomu, aby pachatel vedl řádný život. Probační úředník je povinen probační plán pravidelně aktualizovat s přihlédnutím k výsledkům dohledu a k osobním, rodinným a jiným poměrům pachatele. Poruší-li pachatel, kterému byl uložen dohled, závažným způsobem nebo opakovaně podmínky dohledu, probační plán nebo přiměřená omezení a přiměřené povinnosti, informuje o tom probační úředník bez zbytečného odkladu předsedu senátu soudu, který dohled uložil. Při méně závažném porušení stanove-

ných podmínek, probačního plánu nebo přiměřených omezení a přiměřených povinností probační úředník upozorní pachatele na zjištěné nedostatky a dá mu poučení, že v případě opakování nebo závažnějšího porušení stanovených podmínek, probačního plánu nebo přiměřených omezení a přiměřených povinností bude o tom informovat předsedu senátu. Nestanoví-li předseda senátu jinak, zpracuje probační úředník nejméně jednou za šest měsíců zprávu, ve které informuje předsedu senátu soudu, který dohled uložil, o průběhu výkonu dohledu nad pachatelem, o dodržování stanovených podmínek, probačního plánu a přiměřených omezení a přiměřených povinností pachatelem a o jeho poměrech." (ČESKO, 2009)

Soudce nebo státní zástupce může uložit dohled v případech, kdy se rozhodne o:

- podmíněné upuštění od potrestání,
- podmíněné odsouzení,
- podmíněný odklad výkonu trestu odnětí svobody,
- propuštění z ochranné léčby,
- podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem,
- nahrazení vazby dohledem probačního úředníka. (Probační a mediační služba, 2014, [online])

3.1.1 Podmíněné upuštění od potrestání

Soud může upustit od potrestání pachatele, který spáchal přečin, pachatel svého činu lituje a projevuje snahu následky svého činu napravit. Také lze upustit od potrestání, pokud pachatel přípravy nebo pokusu trestného činu nerozpoznal, že příprava nebo pokus nemohl vést k dokonání. Dohled stanoví soud, pokud považuje za potřebné sledovat chování pachatele na stanovenou dobu. Tato doba činní maximálně jeden rok. Zároveň soud může uložit přiměřená omezení a povinnosti, aby nasměrovali pachatele k vedení řádného života a nahrazení škody, kterou svým činem způsobil. (ČESKO, 2009)

Soud může stanovit tato vybraná přiměřená opatření:

- podrobení se výcviku pro získání vhodné pracovní kvalifikace,

- podrobení se vhodnému programu sociálního výcviku a převýchovy,
- podrobení se léčení ze závislosti na návykových látkách,
- podrobení se vhodným programům psychologického poradenství,
- zdržení se návštěv nevhodného prostředí, různých sportovní, kulturních či jiných společenských akcí a styku s danými osobami,
- zdržení se neoprávněných zásahů do práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob,
- zdržení se hazardních her, hraní na hracích přístrojích a sázek,
- zdržení se požívání alkoholických nápojů či jiných návykových látek,
- uhrazení dlužného výživného či jinou dlužnou částku,
- veřejná osobní omluva poškozenému,
- poskytnutí poškozenému přiměřené zadostiučinění. (ČESKO, 2009)

3.1.2 Podmíněné odsouzení / podmíněný odklad k trestu odnětí svobody

Soud může podmíněně odložit výkon trestu odnětí svobody ne však delšího než 3 roky, jestliže má důvodně za to, že pachatel povede řádný život i bez výkonu trestu. Soud přihlíží k jeho dosavadnímu životu a prostředí, ve kterém žije a pracuje. Soud může vyslovit dohled nad pachatelem, pokud je třeba zvýšeně sledovat a kontrolovat jeho chování a poskytnout mu potřebnou péči a pomoc. Soud stanovuje zkušební dobu v délce jednoho roku až pěti let. Soud také může uložit přiměřená omezení a povinnosti stejné jako u podmíněného upuštění od potrestání. (ČESKO, 2009)

Jestliže podmíněně odsouzený vedl řádný život během zkušební doby a vyhověl uloženým podmínkám, soud vysloví, že se odsouzený osvědčil. Pokud se soud nevysloví do jednoho roku od uplynutí zkušební doby, znamená to, že se odsouzený osvědčil. Pokud se odsouzený osvědčil hledí se na něj jako kdyby nebyl souzen. V opačném případě rozhodne i během zkušební doby, že trest vykoná. Nebo jej ponechá ve zkušební době a stanoví mu další povinnosti v rámci dohledu, prodlouží mu zkušební dobu, ale max. o 2 roky. (ČESKO, 2009)

3.1.3 Propuštění z ochranné léčby

Soud ukládá ochranné léčení v případech, kdy pachatel spáchal trestný čin ve stavu změněné přičetnosti, který si nepřivodil sám a soud má za to, že ochranné léčení zajistí nápravu pachatele a ochranu společnosti lépe než trest, nebo v případech, kdy pachatel není pro nepřičetnost trestně odpovědný a jeho pobyt na svobodě je nebezpečný. Ochranné léčení trvá pokud si to vyžaduje účel, maximálně však dva roky. (ČESKO, 2009)

Ochranné léčení může být ukončeno, když se zjistí, že jeho účelu nelze dosáhnout, je nebezpečí recidivy, soud v rozhodnutí z propuštění ochranného léčení uloží odsouzenému dohled až na dobu pěti let. O propuštění z ochranného léčení rozhoduje soud. (ČESKO, 2009)

3.1.4 Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody s dohledem

Podmíněné propuštění umožňuje zmírnit trest odnětí svobody, který byl uložen, a to tím, že se trest zkrátí. Podmíněné propuštění lze použít pouze pokud odsouzený již vykonal polovinu uloženého trestu a pokud odsouzený prokázal zlepšení a lze očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky. U zvláště nebezpečných trestných činů, nebo zda soud považuje za nebezpečného recidivistu o podmíněné propuštění lze požádat až po vykonání dvou třetin trestu a u doživotního trestu odnětí svobody lze požádat po 20 letech výkonu. (Lata, 2007, s. 105 - 106)

Pokud soud rozhodne o podmíněném propuštění zároveň stanoví zkušební dobu. U odsouzených za přečin se stanovuje maximálně doba tři let a u odsouzených za zločin se stanovuje doba od jednoho do sedmi let. Zkušební doba začíná podmíněným propuštěním odsouzeného na svobodu. Soud může nad odsouzeným stanovit dohled a uložit, aby se pachatel zdržoval v dané době ve svém obydlí. Soud může také uložit přiměřená omezení a povinnosti směřující k vedení řádného života. (ČESKO, 2009)

3.1.5 Nahrazení vazby dohledem probačního úředníka

V daných případech, kdy je dán důvod vazby, může orgán rozhodující o vazbě nechat obviněného na svobodě. Jsou to tyto případy:

- zájmové sdružení občanů nebo důvěryhodný osoba je schopna příznivě ovlivnit chování obviněného,
- obviněný dá písemný slib,
- **dohled probačního úředníka nad obviněným,**
- uložení některého z předběžných opatření.

Obviněný, kterému byl vysloven dohled probačního úředníka nahrazující vazbu, je povinen dostavit se k probačnímu úředníkovi v jím stanovených lhůtách, může měnit místo pobytu pouze se souhlasem probačního úředníka a respektovat další omezení stanovené rozhodnutím. Všechna tato opatření vedou k zamezení další trestné činnosti obviněného a aby nemařil průběh trestního řízení. (ČESKO, 1961)

3.2 Zajištění výkonu dohledu

Úředník PMS by měl kontaktovat odsouzeného v co nejkratší možné době od obdržení pravomocného rozhodnutí soudu. Nejlépe však do 1 týdne. Při provádění probačního dohledu by měl úředník PMS zapojovat klienta do procesu pomocí aktivních nástrojů. Jedním z hlavních aktivních nástrojů je profesionální rozhovor probačního úředníka s klientem. Během rozhovoru se probační úředník seznámí s potřebami klienta a případnými riziky v průběhu další spolupráce. (Ščerba, 2011, s. 373)

Na základě informací, které probační úředník o klientovi získal, navrhuje konkrétní opatření, která snižují opakování trestné činnosti. Tato opatření by měl zahrnovat probační plán dohledu. (Ščerba, 2011, s. 373)

Při mapování rizik, by měl probační úředník opatřit tyto základní informace:

- a) informace o aktuální trestné činnosti - jaký typ spáchaného činu, jak je závažné a nebezpečné chování pachatele,
- b) trestní minulost odsouzeného,
- c) dynamické a statické faktory mající vliv na trestnou činnost, mezi tyto faktory patří: kvalifikace, zaměstnání, finanční situace, postoje a způsob myšlení, duševní a tělesné zdraví odsouzeného, sociální vztahy a rodina a jiné,

- d) postoj klienta k trestné činnosti, k oběti a následkům,
- e) aktuální potřeby pachatele v jakékoliv oblasti. (Ščerba, 2011, s. 373)

Jak Ščerba uvádí (2011, s. 374) po zjištění těchto informací probační úředník vytvoří prognózu, která se týká možnosti recidivy odsouzeného, identifikuje rizikové faktory mající vliv na odsouzeného a také jeho hlavní potřeby, které mohou případnou recidivu ovlivnit. Po stanovení této prognózy a v závislosti na ní musí zvolit intenzitu práce s odsouzeným a cíle vedoucí k eliminaci rizika recidivy. Ty také plán dohledu musí zahrnovat.

3.2.1 Probační plán dohledu

Je velmi důležitým dokumentem, ve kterém jsou zaznamenány zjištěné informace, analýza rizik a potřeby pachatele (Štern, Ouředníčková, Doubravová et al., 2010, s. 78). Probační úředník by měl nejpozději do šesti měsíců od osobní spolupráce s odsouzeným sestavit probační plán dohledu, tento plán by měl být v průběhu spolupráce aktualizován (Ščerba, 2011, s. 375). A to z toho důvodu, aby bylo zřejmé, které klient povinnosti, omezení a úkoly splnil, a které povinnosti, omezení a úkoly má ještě plnit. Povinnosti, omezení a úkoly jsou stanoveny soudem. Mezi **omezení** řadíme například nahrazení škody poškozeným, omezení zdržet se pobytu na konkrétních místech či v nevhodném prostředí, zdržovat se mimo sportovní a kulturní události, zákaz konzumace alkoholu, omamných a psychotropních látek (Štern, Ouředníčková, Doubravová et al., 2010, s. 78 - 79).

Povinnosti stanovené soudem udávají například absolvování léčby závislostí, podrobení se probačnímu a resocializačnímu programu, absolvování programu psychologického poradenství, oddlužení klienta, úhrada výživného ... (Štern, Ouředníčková, Doubravová et al., 2010, s. 78 - 79).

Jednou z velmi důležitých součástí probačního plánu dohledu je určení lhůt. V těchto lhůtách je odsouzený povinný se k probačnímu úředníkovi dostavovat. Četnost těchto stanovených lhůt by měla být stanovena pro každý konkrétní případ, ale neměly by být stanoveny příliš krátké lhůty, aby odsouzeného zbytečně neobtěžovaly, ale zároveň ani příliš dlouhé, protože by to bylo v rozporu s charakterem dohledu, který spočívá v pravidelném kontaktu probačního úředníka a odsouzeného. (Ščerba, 2011, s. 377)

3.2.2 Individuální pomoc odsouzenému

Tento prvek je především důležitý při dohledu u podmíněně propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody, protože u odsouzeného je potřebná resocializace, především obnova sociálních vazeb, a probační pracovník by měl být nápomocen. (Ščerba, 2011, s. 377 - 378)

Přesná forma je individuální, ale obecně lze říci, že probační pracovník může pomoci při hledání zaměstnání, programy pro léčbu závislostí a psychologické pomoci. Probační pracovník není vždy poskytovatelem služeb, které mohou pomoci, ale může je zprostředkovat a koordinovat. (Ščerba, 2011, s. 377 - 378)

Dle Lenky Ouředníčkové (Sociální práce, 2/2012, s. 7 - 8) je velmi důležité, aby si odsouzení, nebo spíše se všichni se záznamem v trestním rejstříku, našli uplatnění na trhu práce. Zaměstnání vidí jako významný faktor úspěšné resocializace. Ze zkušenosti ze zahraničí ví, že pomoc najít těmto lidem uplatnění na trhu práce je velmi důležité, protože zaměstnání je faktorem, který dokáže snížit recidivu až o polovinu.

3.2.3 Kontrolní složka dohledu

Kontrolní složka dohledu by se měla zaměřovat na možné zneužívání drog odsouzeného, zda není závislý na požívání alkoholických nápojů a jiné. Probační úředníci v rámci kontrolní složky dohledu by měli být intenzivnější než při kontrole v průběhu zkušební doby. (Ščerba, 2011, s. 378)

V případě, že probační pracovník úředník zjistí nějaké méně závažné porušení podmínek dohledu a dalších povinností, upozorní odsouzeného a poučí ho, že v případě opakování, nebo vážnějšího porušení jeho povinností bude informovat vedení senátu. Mezi méně závažné porušení podmínek dohledu a dalších povinností například patří: opomenutí odsouzeného nahlásit změnu zaměstnání, zjištění konzumace alkoholických nápojů (pouze ojedinelé, ne příliš závažné), která byla pachateli soudem zakázána. (Ščerba, 2011, s. 378)

Pokud probační úředník zjistí závažnější nebi opakované porušení stanovených podmínek dohledu, je jeho povinností bezodkladně informovat předsedu senátu soudu, který dohled uložil. Závažnými porušeními jsou například spáchání dalšího trestného činu nebo přestupku stejného druhu jako byl trestný čin, za který byl odsouzený již odsouzen. (Ščerba, 2011, s. 378 - 379)

3.2.4 Opatřování informací

Probační úředník by měl v průběhu dohledu, na konzultacích, shromažďovat informace, které mu klient poskytl. Konzultace by neměly být v delším intervalu než jeden měsíc. Všechny tyto informace kompletuje do své půlroční zprávy, kterou zasílá předsedovi senátu soudu, který dohled uložil. V případě kladného hodnocení spolupráce s klientem v půlroční zprávě je možné, po uvážení probačního úředníka, o postupném prodloužení intervalu konzultací. Interval však nesmí být delší než tři měsíce. (Ščerba, 2011, s. 379)

Probační úředník musí navštívit odsouzeného i v místě bydliště (v průběhu dohledu alespoň jedenkrát, ale může i častěji), aby poznal přirozené prostředí odsouzeného, zmapoval jeho sociální zázemí a vztahy. (Ščerba, 2011, s. 380)

Návštěvy by vždy měli být předem domluveny, ale mohou být i namátkové. Ty se uplatňují v případech, kdy existují určité pochybnosti o plnění uložených povinností a omezená a o vedení řádného života. (Ščerba, 2011, s. 380)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 REALIZACE VÝZKUMU

Probační a mediační služba je mladou organizací, která pomáhá jak pachatelům tak poškozeným. Pro realizaci tohoto výzkumu jsem se rozhodla z toho důvodu, že do této doby se výzkum vztahující k Probační a mediační službě týkající se klientů Probační a mediační služby uskutečnil, ale nebyl bohužel nijak rozsáhlý a podle mého názoru naprosto nedostačující. Klienti byli dotázáni pouze na institut dohledu jako celku. Výzkum, se kterým jsem se seznámila se týkal nově zavedených prvků probace do trestního práva ČR, který prováděl Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Uskutečnil se během roku 2000. V tomto výzkumu byly klientům předány dotazníky od pracovníků PMS. Klienti je měli anonymně vyplnit a odeslat poštou zpět. Klienti bohužel nebyli velmi sdílní a podařilo se získat zpět pouze pět dotazníků. Z těchto pěti dotazníků bylo vyhodnoceno, že institut dohledu, jeho výkon včetně způsobu je velmi prospěšný. (Rozum J., 2000, s. 101)

Institut pro kriminologii a sociální prevenci provedl další výzkum, tj. účinnost dohledu u osob podmíněně propuštěných v roce 2008 (Rozum J., 2008). Tento výzkum se zajímal o činnost dohledu z pohledu odborníků, statistických údajů a z pohledu zahraničních kriminologických výzkumů. Tento výzkum nedává zpětnou vazbu klientů Probační a mediační služby a proto si myslím, že i tento výzkum není dostačující.

Oba tyto výzkumy je možné nalézt na webových stránkách Institutu pro kriminologii a sociální prevenci. (www.ok.cz)

Výzkum, který jsem realizovala v rámci bakalářské práce je kombinací obou výzkumů, kdy jsem zkoumala jaký mají pohled klienti PMS na samotný institut dohledu, který zahrnuje i pracovníka PMS, a zda jim byl nějak nápomocen při jejich resocializaci a návratu do běžného života.

4.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zmapování vlivu probačního dohledu na klienta Probační a mediační služby z pohledu dotazovaných klientů. Cílem je zjistit od klientů Probační a mediační služby jejich názory a postoje k činnosti a celkovému postupu probačního pracovníka v rámci probačního dohledu.

4.1.1 Dílčí výzkumné cíle

Pro dosažení cíle výzkumu si musíme definovat dílčí výzkumné cíle, které se od hlavního cíle odvíjí.

- Zjistit současný stav klienta, zda pracovník Probační a mediační služby pomohl najít zázemí, jako je domov, navázat kontakty se stávající rodinou,
- zjistit, zda pracovník PMS pomohl klientovi najít uplatnění na trhu práce,
- zjistit, zda klient řádně platí své závazky, které vznikly v době před výkonem trestu,
- zjistit, zda probační úředník pomohl klientu k návratu do běžného života, zda je objevují někde nějaké problémy.

4.1.2 Výzkumné otázky

Pro dosažení dílčích cílů a tím i hlavního výzkumného cíle musíme definovat výzkumné otázky, které vznikají na základě dílčích cílů.

1. Jaký je současný stav klienta? Pomohl pracovník PMS najít zázemí?
2. Pomohl pracovník PMS najít uplatnění na trhu práce?
3. Platí klient své závazky?
4. Pomohl pracovník Probační a mediační služby klientovi k návratu do běžného života? Objevují se nějaké problémy?

4.2 Výzkumný soubor

Základním souborem jsou klienti Probační a mediační služby ve Zlíně, kterým byl uložen dohled probačního úředníka po podmíněném propuštění z VTOS. Klienti jsou staří 18 let. Do výběrového souboru je ze všech klientů splňující tyto podmínky vybráno 5 klientů. Doporučil mi je jako vhodné respondenty pracovník Probační a mediační služby. Všech pět respondentů souhlasilo s uskutečněním rozhovoru.

Tabulka 1 Základní informace o respondentech

	Respondent 1	Respondent 2	Respondent 3	Respondent 4	Respondent 5
Věk	26 let	52 let	38 let	26 let	41 let
Odsouzen na dobu	30 měsíců	150 měsíců	42 měsíců	42 měsíců	36 měsíců
Doba ve VTOS	24 měsíců	101 měsíců	22 měsíců	37 měsíců	21 měsíců
Stanovená zkušební doba s dohledem	50 měsíců	84 měsíců	72 měsíců	72 měsíců	54 měsíců
Doba již vykonaného dohledu	5 měsíců	27 měsíců	65 měsíců	4 měsíce	8 měsíců
Spokojenost s dohledem	ANO	NE	NE	NE	NE

4.2.1 Anamnéza problémů Respondenta č. 1

Respondent č. 1 byl odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou roků a 6 měsíců nepodmíněně, k trestu propadnutí věci a uložena ochranná sexuologická léčba ambulantní formou za pohlavní zneužití dvou chlapců mladších patnácti let a přechovávání dětské pornografie. Ve VTOS byl celkem 2 roky. Poté byl podmíněně propuštěn se stanovenou zkušební dobou v trvání 50 měsíců, za současného vyslovení dohledu.

V současné době je klient v exekučním řízení, ve kterém musí uhradit částku 140 000 Kč, tento dluh vznikl na základě půjčky ve výši 30 000 Kč. Dále musí zaplatit cca 20 000 Kč za právnické služby spojené s obhajobou. Klient je v současné době nezaměstnaný, evidovaný na úřadě práce, nebyla mu přiznána podpora v nezaměstnanosti.

4.2.2 Anamnéza problémů Respondenta č. 2

Respondent č. 2 byl odsouzen k trestu odnětí svobody na 12,5 roku za vraždu své manželky (57 bodně-řeznými ranami). Z manželství jsou 3 děti. Po dvou třetinách vykonaného trestu si podal žádost o podmíněně propuštění z VTOS. Jeho žádosti bylo vyhověno. Byla mu stanovena zkušební doba s dohledem na 7 let a přiměřené omezení - zákaz požívání alkoholických nápojů.

Po propuštění z výkonu trestu měl dluh na NTR 13 000 Kč a u krajského soudu v Brně 10 000 Kč. Od propuštění byl vedený na Úřadě práce. Žil se svými rodiči v jejich bytě. Po půl roce na ÚP si našel zaměstnání a snažil se platit své závazky a výživné na svou nezletilou dceru. Poté si zjistil, jaký má dluh na nezaplaceném výživném, z doby výkonu trestu, aby jej mohl splácet, aby se to nemuselo řešit exekuční cestou. Dluh byl 260 000 Kč, zajistil si splátkový kalendář, aby mohl dluh začít splácet. V červnu 2012 respondent přišel o práci a byl opět vedený na ÚP. Po dvou měsících si našel jinou práci, ale ve zkušební době podal výpověď v důsledku tíživých životních poměrů.

Od listopadu 2012 se přestěhoval do nájemního bydlení od města. Stále mu zbývá uhradit NTR ve výši 8 200 Kč.

Se svými dětmi a v současné době i s vnučaty stále není v kontaktu, protože má obavy ze setkání, i když už se vnučka po svém dědovi ptala. Má o nich informace pouze od své matky, které je pravidelně navštěvuje.

4.2.3 Anamnéza problémů Respondenta č. 3

Respondent č. 3 byl odsouzen za trestný čin znásilnění a pokus o znásilnění a trestný čin vydírání na 3 roky a 6 měsíců odnětí svobody. Ve výkonu trestu odnětí svobody strávil 22 měsíců (z toho 13 měsíců ve vyšetřovací vazbě), poté byl podmíněně propuštěn z trestu odnětí svobody a byla mu uložena zkušební doba v délce šesti roků. Zároveň mu byla uložena ochranná ústavní sexuologická léčba.

Po propuštění z VTOS a ústavní ochranné léčby byl ubytovaný v azylovém domě a pobíral dávky v hmotné nouzi. Hned po propuštění z ústavní ochranné léčby byl zaměstnán jako řidič, ale bohužel ho zaměstnavatel propustil, z důvodu nedostatku práce. Dále byl pak evidován na Úřadě práce. Také se neseťkával se svou rodinou, jako jsou rodiče a jeho 2 děti, z toho důvodu že se něčeho obával (neměl přesnou příčinu). Zároveň nekomunikoval i s okolím. Uvedl, že raději ani neodpovídal na pozdravy. Za celou dobu uplynulého probačního dohledu pracoval, s výjimkou prvního zaměstnání po ústavní léčbě, pouze brigádně, nebo „na černo“. Měl několik příslibů pracovní smlouvy, ale žádné se neproměnily v realitu. V dubnu 2012 začal pracovat v Technických službách na dohodu o pracovní činnosti a ještě k tomu 3krát do týdne ve sběrném dvoře. Sehnal si bydlení v sociálním bytě, kde bydlel se svou přítelkyní. V červnu toho roku dostal smlouvu na stálý pracovní

poměr, ale v důsledku hádky s přítelkyní podal výpověď, s přítelkyní se rozešel a bydlel znovu v azylovém domě. Později měl příslib práce jako řidič, ale musel si udělat rekvalifikaci přes Úřad práce - řidičský průkaz C + E a psychologické testy, pro výkon profese. Tento rekvalifikační kurz nemohl dodělat z finančních důvodů, protože mu jej ÚP odmítl zaplatit a tím sešlo z přislíbené práce. Po celou dobu evidence na ÚP se aktivně účastní na hledání nového zaměstnání, bohužel marně.

Stále v nezměněné situaci podal žádost na částečný invalidní důchod. Dověděl se, že je možné vzhledem k jeho psychickému stavu, že mu bude přiznán i plný invalidní důchod. Doposud ale v jeho případě komise nerozhodla. Doufá v přiznání invalidního důchodu, protože svou situaci vidí jako bezvýchodnou a finance mu budou chybět.

Probační dohled má stanovený do listopadu 2014.

Před výkonem trestu odnětí svobody měl finanční závazky pouze v podobě nákladů trestního řízení a právního zastoupení. Ale od ukončení VTOS nemá finanční prostředky na úhradu výživného na své 2 děti, které bylo stanoveno ve výši 3 400 Kč. Výživné se snažil platit, z toho co měl, ale byly to minimální částky. Z toho vychází, že k dlužná částka mu každý měsíc narůstá.

4.2.4 Anamnéza problémů Respondenta č. 4

Respondent č. 4 byl odsouzen za zločin omezování osobní svobody na 3 roky a 6 měsíců odnětí svobody. Ve výkonu trestu odnětí svobody strávil 37 měsíců, poté byl podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody a byla mu uložena zkušební doba s dohledem na 72 měsíců.

Před výkonem trestu odnětí svobody respondent pracoval jako řidič odtahové služby. V současné době v této práci pokračovat nemůže, protože zaměstnavatel nemá volné pracovní místo. Navíc respondentovi propadl profesní průkaz a nový si nemůže dovolit (stojí asi 50 000 Kč). Je evidovaná na úřadě práce a pobírá dávky v pracovní neschopnosti. V současné době se nemůže uplatnit na trhu práce, ale má přislíbenou práci, ale bohužel až v letních měsících. Bydlí se svojí matkou v rodinném domě.

Respondent má dluh asi ve výši 730 000 Kč z nesplacené půjčky.

4.2.5 Anamnéza problémů Respondenta č. 5

Respondent č. 5 byl odsouzen k trestu odnětí svobody za těžké ublížení na zdraví na 3 roky a je povinen nahradit škodu ve výši 41 000 Kč, která vznikla poškozenému a zdravotní pojišťovně. Musí také uhradit náklady trestního řízení ve výši 4 800 Kč. Také mu byla uložena přiměřená povinnost léčit se ze závislosti na alkoholu, avšak sám tvrdí, že není závislý, protože je epileptik a pití alkoholu mu nedělá dobře. Ve výkonu trestu odnětí svobody respondent strávil 21 měsíců. Poté byl podmíněně propuštěn se zkušební dobou na 4,5 roku se stanoveným dohledem.

Respondent uhradil část vzniklé škody ve VTOS. V současné době je respondent evidovaný na úřadě práce a nemá nárok na žádné dávky, protože žije střídavě s otcem a nebo s babičkou. Tím je společně posuzovanou osobou v domácnosti. Ale i přesto respondent splácí vzniklé škody a náklady trestního řízení alespoň v minimálních finančních částkách, tj. po 200 Kč měsíčně.

Dle úředníka Probační a mediační služby, který vykonává nad respondentem dohled, je spolupráce s respondentem dobrá, respondent spolupracuje, na konzultace chodí včas a neporušuje stanovené podmínky.

4.3 Druh výzkumu

Výzkum byl uskutečněn kvalitativním přístupem. Tato oblast je velmi málo prostudovaná a získaná empirická data je zapotřebí analyzovat více do hloubky, což není možné uskutečnit u přístupu kvantitativního.

Dle Švaříčka a Šedové (2007, s. 17) je kvalitativní přístup „proces zkoumání jevů a problémů v autentickém prostředí s cílem získat komplexní obraz těchto jevů založený na hlubokých datech a specifickém vztahu mezi badatelem a účastníkem výzkumu. Záměrem výzkumníka provádějícího kvalitativní výzkum je za pomoci celé řady postupů a metod rozkrýt a reprezentovat, to jak lidé chápou, prožívají a vytvářejí sociální realitu.“

Od respondentů, v našem případě klientů Probační a mediační služby, jsme zjišťovali jejich postoje a názory na institut dohledu.

4.4 Metoda výzkumu

Jako metodu sběru dat jsme zvolili rozhovor. Dle Švaříčka a Šed'ové (2007, s. 159 - 160) rozhovor umožňuje porozumět pohledu jiných lidí a také zachytit výpovědi v jejich přirozené podobě.

Jak uvádí Švaříček a Šed'ová (2007, s. 162) je "rozhovor do určité míry strukturovaná konverzace, kterou badatel řídí pomocí hlavních, navazujících a pátracích otázek. "

Před rozhovorem s každým klientem jsme studovali spisy vedené ke klientům, které nám pomohli dovědět se více o situaci klienta.

4.5 Průběh a realizace výzkumu

Všechny rozhovory se uskutečnily v měsících březnu a dubnu 2014. Vždy na Probační a mediační službě ve Zlíně po plánované konzultaci s pracovníkem Probační a mediační služby. Pro rozhovor byl stanoven po čase naplánované konzultace, protože i respondenti mohou být časově vytíženi nebo finančně omezeni a nemohli by se dostavit pouze na konkrétní rozhovor. Domnívám se, že dané prostředí bylo pro respondenty vyhovující, protože prostředí je jim známé, i když ne příliš často navštěvované.

V úvodu dotazníku byli respondenti seznámeni s výzkumem, který byl realizován v rámci bakalářské práce, respondenti byli též dotázáni, zda je možné rozhovor nahrávat pro následnou transkripci rozhovorů. Jeden respondent s nahráváním rozhovoru na diktafon nesouhlasil. U tohoto klienta jsme postupovali následovně. Všechny jeho odpovědi, bohužel nekompletní, byly zaznamenávány v průběhu rozhovoru v podobě poznámek.

Rozhovory s respondenty byly v průměru asi sedm minut dlouhé. U jednoho respondenta bylo zjevné, že jej výzkum obtěžuje, i když předtím s rozhovorem souhlasil.

Následně po provedení rozhovorů s respondenty, byla provedena jejich transkripce. Všechny transkripce rozhovorů jsou součástí přílohy této bakalářské práce.

4.6 Způsob zpracování dat

Přeepsané rozhovory jsem analyzovala. Jako metodu zpracování dat jsem použila otevřené kódování, které mi umožnilo odhalit společné prvky rozhovorů a poté je následně kategorizovat.

Dle Švaříčka a Šed'ové (2007, s. 211 - 212) kódování představuje operace, jejichž pomocí se text rozebere a poté se složí novým způsobem. Při otevřeném kódování je text rozdělen na jednotky. Jednotka může být slovo, sekvence slov, věta nebo odstavec. Těmto jednotkám jsou poté přidělovány kódy.

Po provedení kódování jsem z jednotlivých kódů stanovila ještě kategorie:

Tabulka 2 Kategorie a kódy

Kategorie	Kódy
Konzultace	Konzultace v rámci probačního dohledu Interval konzultací
Životní situace	Způsob bydlení Zařazení do pracovního procesu Vzniklé závazky Úhrada vzniklých závazků
Pomoc probačního úředníka pro klienta PMS	Poskytnutí informací k možnosti bydlení Poskytnutí informací k zařazení do pracovního procesu Poskytnutí informací v rámci úhrady vzniklých závazků
Probační dohled	Přínos pro klienta Klady Zápory

4.7 Interpretace dat, shrnutí výzkumu

4.7.1 Kategorie Konzultace

První kategorii jsme nazvali **Konzultace**, do kterých jsme zařadili kódy *Konzultace v rámci probačního dohledu a Interval konzultací*.

Konzultace v rámci probačního dohledu

Všichni respondenti uvedli, že Probační a mediační službu navštěvují pravidelně. Jeden z respondentů uvedl, že pokud je to jinak, tak v případě, kdy dojde k nějaké závažnější situaci.

„Pokud jako nedojde k nějaké závažné věci nebo události, tak vždycky jako jsme domluveni jako v ten stanovený termín, že vlastně se tady musím hlásit.“ (Respondent č. 3)

Interval konzultací

Respondenti se shodli na tom, že interval konzultací je pravidelný. Tři z pěti uvedli, že navštěvují Probační a mediační službu jedenkrát za měsíc a dva uvedli, že se jim interval konzultací změnil.

Intervaly konzultací se protáhne v případech, kdy je probační pracovník spokojen se spoluprací klienta a důvěřuje klientovi natolik, aby mohl chodit méně často. Intervaly se zkracují v opačném případě, kdy klient není schopen svou situaci zvládat sám, bez jeho pomoci. Maximální délka intervalu mezi konzultacemi jsou tři měsíce, déle už to není možné. Je to z toho důvodu, že pokud není stanoveno jinak, musí probační pracovník vypracovat zprávu pro soud jednou za půl roku a je potřeba, aby se klient dostavil za tuto dobu alespoň dvakrát.

„Změnil se, ze začátku to bylo pravidelně, ale už teďka fakt nevím, myslím dva tý, po dvou po měsíci? Potom jsem byl hrozně spolehlivý, hodný, dařilo se mi, tak se to prodloužilo až na tři měsíce. A ono to bylo až po třech měsících. A potom jsem se dostal do takových špatných problémů, díky přítelkyni samozřejmě, vždycky s to tak odvíjí a tak se to potom zase změnilo, nějak jsme si nerozuměli, protože přišel jsem o bydlení o všechno, nějak jsem spadl na dno. Ale vyhrabal jsem se nazpátky no.“ (Respondent č. 2)

Shrnutí kategorie **Konzultace**

Dle vyjádření všech respondentů konzultace se konají v přesných intervalech. Minimální délka intervalu je jeden měsíc, kdy tento interval je stanoven na počátku stanoveného probačního dohledu. V případech, kdy je probační úředník s klientem spokojen se může tento interval protáhnout. Avšak maximální délka tohoto intervalu jsou 3 měsíce. Je to dáno skutečností, že probační pracovník musí podat zprávu o klientovi soudu jednou za půl roku, pokud není stanoveno jinak. Klient musí před podáním zprávy absolvovat minimálně 2 konzultace.

Tyto konzultace mohou probíhat i častěji, ale tato možnost je jen v případě potřeby samotného klienta. Pokud se potřebuje poradit, nebo něco prokonzultovat.

4.7.2 Kategorie **Životní situace**

Kategorie **Životní situace** obsahuje kódy *Způsob bydlení, Zařazení do pracovního procesu, Vzniklé závazky, Úhrada vzniklých závazků*. Tato kategorie přibližuje životní situaci respondenta, na kterou bude navazovat kategorie, která představuje, jak probační úředník k jeho současné životní situaci přispěl.

Způsob bydlení

Všichni respondenti mají v současné době bydlení. Dva z nich bydlí s rodinou, dva bydlí sami (jeden v bytě a druhý na ubytovně) a jeden respondent bydlí u kamaráda.

Zařazení do pracovního procesu

Čtyři z pěti respondentů jsou evidovaní na Úřadě práce. Pouze jeden respondent má v současné době zaměstnání. Všichni respondenti se shodli na tom, že je velmi složité najít zaměstnání, když byli podmíněně propuštěni a mají záznam v rejstříku trestů.

„...my jsme vrej na internetech, všude možně, co se o nás někdo dozví a už to jede. A prostě ahoj. A nikoho to nezajímá, že prostě podáte skvělé výkon, jo. To je málo lidí, že vám jako ocení, on řekne dobře, spáchal jste nějaký trestný čin, udělal jste tlustou čáru za minulostí. Prostě někteří to vezmou, někteří ne, ale těch některých je jenom strašně málo.“
(Respondent č. 3)

Vzniklé závazky

Všech pět respondentů odpovědělo na otázku jestli mají nějaké závazky, které vznikly ještě před výkonem trestu odnětí svobody, odpovědělo, že mají. Někteří mají závazků více, jiní méně. Jsou to převážně závazky vůči poškozeným a soudům.

„Mám tam. Mám tam půjčky, ale už je to všechno splacené, ale teďka bude platit už rodině." (Respondent č. 1)

„Mám no, mám, mám, mám. Dva. Jeden dalo by se říct menší a druhý veliký." (Respondent č. 2)

Úhrada vzniklých závazků

Ne všem respondentům se daří všechny své závazky platit, je to převážně důsledek toho, že jsou respondenti na úřadě práce. Ale pokud je to alespoň trochu možné, tak se své závazky snaží splácet.

„Tak platím jako výživné, což jako je moje povinnost jo, ale jsou tam jako další jako určité jako věci, které bych jako měl platit, jenomže moje jako finanční situace mě to jako stále a stále neumožňuje." (Respondent č. 3)

Shrnutí kategorie Životní situace

Podle odpovědí respondentů zjišťujeme, že životní situace těchto respondentů není příčivá. Je velmi důležité, aby podmíněně propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, nebo i po skončení trestu odnětí svobody, aby tito lidé měli zajištěné zaměstnání. Zaměstnání je velmi významná pomoc při resocializaci. Čtyři z pěti respondentů jsou evidováni na úřadě práce a od toho se odvíjí i jejich další problémy, protože pokud nemají respondenti práci, nemohou si najít odpovídající ubytování a také nemohou platit závazky, které vznikly ještě před výkonem trestu odnětí svobody. V případě, že klienti nebudou splácet jejich vzniklé závazky, odvíjí se od toho další nepříjemnosti, jako jsou exekuce a další náklady s tím spojené.

4.7.3 Kategorie Pomoc probačního úředníka pro klienta PMS

Kategorie **Pomoc probačního úředníka pro klienta PMS** představuje, jak probační úředník přispěl k životní situaci klienta, nebo naopak, klient se k současné životní situaci dopracoval sám. Tato kategorie obsahuje kódy *Poskytnutí informací k možnosti bydlení*, *Poskytnutí informací k zařazení do pracovního procesu* a *Poskytnutí informací v rámci úhrady vzniklých závazků*.

Poskytnutí informací k možnosti bydlení

Všech pět respondentů se shodlo, že jim probační pracovník nepomohl v hledání bydlení. Buď jim pomohla rodina, nebo si pomohli sami. Jeden respondent uvedl, že mu pomohli jeho kurátoři pro dospělé.

„Tak s bydlením vlastně mi pomáhal pan kurátor *jméno* a *město* a paní *jméno*, to je vlastně moje kurátorka, takže vlastně jim vlastně dvoum jako su jako moc vděčný jo, protože nebýt jako jich, tak asi by to nevypadalo tak, že na tomto světě už bych dávno nebyl.“ (Respondent č. 3)

Poskytnutí informací k zařazení do pracovního procesu

Čtyřem z pěti respondentů probační úředník poradil, kde se mají na pracovní místa ptát, nebo je přímo odkázal na Úřad práce. S jeho radami byli respondenti spokojeni, ale z nějakého důvodu se práce v jejich prospěch neobrátila. Jednomu respondentovi neporadil, ale respondent sám tvrdil, že o radu nežádal.

„Ne a ani jsem o to nežádal. Já jsem třeba v koutku duše myslel, že třeba oni i třeba to mají v náplni práce, když jsem se třeba pomůžou... Já jsem nikoho nechtěl otravovat a vůbec všechno, všechny jsem tady ignoroval ze začátku.“ (Respondent č. 2)

„Doporučil spíš jakože kde bych měl hledat nebo tak, ale jinak to je spíš tak v mojí kompetenci.“ (Respondent č. 4)

Poskytnutí informací v rámci úhrady vzniklých závazků

Všichni respondenti se potýkali, nebo potýkají s placením závazků, které vznikly ještě před výkonem trestu. Na otázku, jestli jim probační úředník poskytl rady v této oblasti,

nebo jestli je odkázal na nějakého odborníka, mi čtyři z pěti respondentů odpověděli, že spíše poskytl rady, než aby je odkázal na nějakého odborníka. Jeden respondent odpověděl, že už neví jestli mu nějaké rady poskytl, že se všechny závazky se snaží platit.

„Ježiš já nevím. Já jsem... Já jsem se vrátil a hned jsem dostal první měsíc podporu z toho malého platu co jsem dostával a to jsem byl ještě u rodičů. A hned jsem část té malé podpory, myslím dva tisíce něco, dal jsem na ty splátky. Jako jsem to ani neřešil s někým nějak.“ (Respondent č. 2)

„Jo rady mi poskytl. Co tak věděl všechno a poskytl.“ (Respondent č. 1)

Shrnutí kategorie **Pomoc probačního úředníka pro klienta PMS**

Všichni respondenti uvedli, že pomoc probačního úředníka se omezuje pouze na poskytnutí rady v oblasti placení závazků, nebo odkázání na Úřad práce v případě hledání zaměstnání, i když očekávání klientů bylo naprosto jiné.

4.7.4 Kategorie Probační dohled

Tato kategorie obsahuje kódy *Přínos pro klienta*, *Klady* a *Zápory*. Celkově tato kategorie shrnuje pohled klienta na institut probačního dohledu.

Přínos pro klienta

Čtyři respondenti se k této otázce vyjádřili. Jeden z nich je s institutem dohledu spokojen a myslí si, že je dohled pro něj přínosný. Jeden tvrdí, že je s dohledem spokojen tam padesát na padesát a dva nejsou s institutem dohledu spokojeni.

„Jakože mě je to celkem fuk, ale tak jo no. Já nevím. Musím chodit tak chodím, asi tak no.“ (Respondent č. 1)

„...mě to připadá. že on nic neřeší, nebo jako nevím no, nevím. Ale že by eště o mě jako o dospělého měl někdo starat ještě dostanu jako ven na tu podmínku tam mi to přijde takové zvláštní. Takové. Možná to třeba někomu pomůže, ale nevím komu. Jako nějakém to asi nepomůže, co se tam vrátí zpátky.“ (Respondent č. 2)

„Upřímně ani moc ne.“ (Respondent č. 4)

„Jsem spokojen s dohledem tak padesát na padesát, celý institut dohledu mi otravuje život.“ (Respondent č. 5)

Klady

Čtyři z pěti respondentů se k této otázce vyjádřili. Jeden respondent nevidí klady institutu probačního dohledu, druhý respondent je z celého probačního dohledu spokojen pouze s probačním úředníkem. Další respondent vidí v probačním dohledu možné klady, ale ne pro něj. Čtvrtý respondent vidí v probačním dohledu klady a rád dochází na Probační a mediální službu.

„Jo dobré. Tož pomáhá jako takhle, řeší jako situaci a tak a vždycky nekašle na mě, no. Jak kdyby no, jak kdyby se to dá říct. Mě to zas nevadí, já jsem zas. Já zas popovídám.“ (Respondent č. 1)

„Jako já mám za to, že ta probačka je, jako že jo, že když fakt někdo neví a je takový, že výjde ven po deseti letech, tak v tom vidím třeba to plus, jo že fakt ten člověk neví, protože když ho zavírali, tak byl, tam úplně jiný svět tady. Tam není jako tady ten civil. Tam když jsem vylezl po třech a půl roku tak na takový dotykový telefon jsem koukal co to je? Jo? Ale takže když někdo výjde po deseti letech, pak si myslím že jo ten probační, jo ale jako že konkrétně sám pro sebe, jako upřímně mi to otravuje život. Jako říkám to narovinu.“ (Respondent č. 4)

Zápory

K otázce, která se věnovala záporům probačního dohledu se vyjádřili čtyři z pěti respondentů. Jeden respondent neviděl žádné zápory probačního dohledu. Další tři respondenti vidí v probačním dohledu spoustu záporů pro jejich osobu.

„Nevím nic, protože je to vlastně nařízené soudem, tak nevidím nic no. Tak jako soudu to chtěl tak je to no, tak teďka musím chodit že.“ (Respondent č. 1)

„Pro mě je to spíš taková otrava nebo já nevím jak to říct, otrava. Už jenom když jsem tady poprví došel a když jsem dole byl prohlížen, kde jsem byl prohlížen devět let, je to tak se mi úplně zatmělo před očima. Dostal jsem se z toho ven a znova to začíná jsem tehda říkal. Úplně to bylo nejhorší když jsem tady došel té doby a dole mě zase prohlíželi. A můžu říct, že když sem člověk musí chodit a pořád ještě několik let budu chodit do těchto

soudních prostor a všeho, kdy už by chtěl člověk mít klid jako konečně jo jako od toho všeho a má prostě bydli, dělá já nevím co mám říct jako nekrade jako tak nedělá blbosti a pořád se musí vracet do těchto prostor. To je deprimující úplně hrozně. A pořád se někomu zpovídat a pořád něco dokládat, na světě je tolik miliard lidí a nedělají, to jsem tady kdysi říkal. Tolik darebáků, kteří se v životě za ty mříže nedostanou, nemusí nikde chodit, nikde nic říkat a já musím pořád něco dokládat, že dělám a ... Ale stejně jo, já teď kon se ... Já mám zákaz pití alkoholu na sedm let. To je obrovská podmínka a on řekne, to neexistuje, soudce tady. Tak jsem mu vysvětloval tak dobře přijdu budu střízlivý, výjdu ven a hned se můžu opít. Jaký tohle má význam, takové, že vy na mě dohlížíte, že mi může dát dýchnout tady." (Respondent č. 2)

Shrnutí kategorie **Probační dohled**

Respondenti kromě jednoho se shodli, že institut probačního dohledu nemá pro ně samotné žádný přínos, chápou, že pro někoho tento institut může být přínosný, když jsou například dlouhou dobu ve vězení, ale pro ně samotné je institut probačního dohledu velmi stresující, vracejí se jim vzpomínky na vězení. Dle mého názoru je to tím, že zlínská Probační a mediační služba sídlí na budově soudu. Klienti se musí vracet na místo, které jim nepřineslo žádné příjemné vzpomínky. Jeden respondent vnímal probační dohled jako něco co uložil soud a právě proto nemůže být probační dohled špatná věc. Jemu samotnému nevadí Probační a mediační službu navštěvovat a chodí se tam většinou vypovídat. Je spokojený, že jej někdo poslouchá a že se může svěřit s něčím důvěrným. Jeden s klientů byl dotázán na otázky týkající se probačního dohledu, ale pořád odbíhal od tématu, i když jsme se k tématu snažili vrátit, nepomohlo to.

ZÁVĚR

V bakalářské práci jsme se pokusili nastínit problematiku institutu probačního dohledu. Probace a probační dohled je zmíněn v teoretické části. Teoretická část také obsahuje možnosti uplatnění probačního dohledu a jak práce na Probační a mediační službě souvisí se sociální prací.

Tématikou probace a mediace se zabývá méně autorů než jsme předpokládali. V mnoha hlavních principech se autoři shodují a opakují. Výzkumy k tomuto tématu již prováděl Institut pro kriminologii a sociální prevenci v letech 2000 a 2008 (Rozum J., 2000 a 2008) avšak domníváme se, že výzkumy byly nedostatečné, protože výzkum uskutečněný v roce 2000 byl uskutečněn pomocí dotazníků s minimální návratností a výzkum uskutečněný v roce 2008 se týkal institutu probačního dohledu, ale byl zkoumán z pohledu pracovníků v trestní justici. Tento výzkum nebyl také rozsáhlý, ale byl prováděn více do hloubky.

Cílem bakalářské práce bylo zmapovat vliv probačního dohledu Probační a mediační služby z pohledu dotazovaných klientů. K dosažení cíle byla jako metoda sběru dat použita metoda rozhovoru. Realizovaným výzkumem bylo zjištěno, že klienti institut probačního dohledu nechápou, především proč byl uložen právě jim. Nepovažují probační dohled za přínosný pro jejich osobu. Přesto věří, že má tento institut svůj význam. I když jsme se nesečkali s příliš příznivými reakcemi na institut probačního dohledu, myslíme si, že tento výzkum byl vhodný. Z jeho výsledků je možné vycházet při možných inovacích v rámci Probační a mediační služby České republiky.

Domníváme se, že tento výzkum by bylo možné pojmout v širším měřítku a tím získat komplexnější informace od klientů Probační a mediační služby.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] HOLÁ L., 2003. *Mediace. Způsob řešení mezilidských konfliktů*. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 80 – 247 – 0467 – 6.
- [2] LATA, J., 2007. *Účel a smysl trestu*. 1. vyd. Praha: LexisNexis CZ s. r. o. ISBN 978-80-86920-24-5.
- [3] NOVOTNÝ O., J. ZAPLETAL et al. 2008. *Kriminologie*. Praha: ASPI - Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7353-376-8.
- [4] MATOUŠEK, O. et al. 2005. *Sociální práce v praxi : specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80–7367–002–X.
- [5] ROZUM, J., P. KOTULAN a J. TOMÁŠEK, 2008. *Účinnost dohledu u osob podmíněně propuštěných*. Praha: KUFR s. r. o. ISBN 978-80-7338-073-1.
- [6] ROZUM, J., P. KOTULAN a J. VŮJTĚCH, 2000. *Výzkum nově zavedených prvků probace do trestního práva ČR*. Praha: KUFR s. r. o. ISBN 80-86008-77-0.
- [7] ŠČERBA, F., 2011. *Alternativní tresty a opatření v nové úpravě*. 1. vyd. Praha: Leges ISBN 978-80-87212-68-4.
- [8] ŠTERN, ., L. OUŘEDNÍČKOVÁ a D. DOUBRAVOVÁ, 2010. *Probace a mediace: možnosti řešení trestných činů*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-757-2.
- [9] ŠVARŤÍČEK, R., K. ŠEĐOVÁ et al, 2007. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-313-0. 8

Zákony

- [1] ČESKO. Zákon č. 257 ze dne 14. července 2000 o probační a mediační službě. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 74, s. 3616 - 3621. Dostupný také z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=257&r=2000>
- [2] ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, s. 354 - 461. ISSN 1211-1244
- [3] ČESKO. Zákon č. 41 ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-141-1961-Sb-trestni-rad/uplne/#f2678954

Odborné časopisy

- [1] OUŘEDNÍČKOVÁ, L. Zaměstnání jako významný faktor úspěšné resocializace. *Sociální práce / Sociálna práca*, 2012, roč. 2012, č. 2/2012, s. 7 - 8.

Internetové zdroje

- [1] PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA ČR. *www.pmscr.cz* [online]. © 2002 - 2014 [cit. 2014-01-20]. Dostupné z: http://www.pmscr.cz/images/clanky/PMS_letak_ng_DOHLED_cz.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

PMS	Probační a mediační služba.
PÚ	Probační úředník.
VTOS	Výkon trestu odnětí svobody
NTR	Náklady trestního řízení
ÚP	Úřad práce

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Základní informace o respondentech.....	32
Tabulka 2 Kategorie a kódy.....	37

SEZNAM PŘÍLOH

P I: Vytvořený dotazník k rozhovorům

P II: Transkripce rozhovorů

PŘÍLOHA P I: VYTVOŘENÝ DOTAZNÍK K ROZHOVORŮM

Dotazník k rozhovoru s klienty

Dobrý den, jsem studentkou 3. ročníku Sociální pedagogiky na Univerzitě Tomáše Bati. Pracuji na bakalářské práci s názvem **Dohled probačního úředníka z pohledu klientů Probační a mediační služby**. Tento výzkum je zaměřen na klienty, kterým byl uložen probační dohled ve zkušební době po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Víím, že právě s tímto zkušenost máte a právě z tohoto důvodu bych vám chtěla položit několik otázek vztahující se k samotnému institutu dohledu a jak jej vy vnímáte. V mé práci bude tento rozhovor s vámi doložen písemnou formou a vy v něm budete naprosto anonymní.

Souhlasíte s nahráváním rozhovoru?

1. Jak často navštěvujete Probační a mediační službu?
2. Máte takto stanovený interval konzultací již od začátku dohledu, nebo se tento interval nějakým způsobem mění nebo měnil?
3. Jaká je v současnosti vaše životní situace?
  - a. Bydlíte s rodinou nebo sám?
  - b. Jste v současné době v pracovním vztahu, nebo na úřadě práce?
  - c. Máte v současné době nějaké finanční závazky, které vznikly ještě před výkonem trestu odnětí svobody?
4. Ve všech těchto případech jak vám pomohl probační úředník? Probační úředník nemusí všechno vědět, ale může vám poradit na koho se obrátit, stalo se tak?
  - a. Pomohl vám probační úředník najít si bydlení? Nebo jste si pomohl sám nebo rodina?
  - b. Pomohl vám probační úředník jak si najít práci?
  - c. Poskytl vám radu v oblasti placení závazků, nebo okázal vás na nějakého odborníka?
    - Platíte své závazky v řádném termínu?
5. Považujete za přínosný celý institut probačního dohledu pro vaši osobu?
  - a. V čem vidíte jeho klady?
  - b. Vidíte v probačním dohledu i nějaké zápory? Popř. jaké?

Děkuji za váš čas a vaše odpovědi. Nashledanou.

PŘÍLOHA P II: TRANSKRIPCE ROZHOVORŮ

Respondent č. 1 (27. 3. 2014)

- T: Souhlasíte s nahráváním rozhovoru?
- R: Ano, souhlasím
- T: Jak často navštěvujete Probační a mediační službu?
- R: Každý měsíc a potom se to dá nějak na ty tři měsíce nebo nevím nějak se to prostě posune.
- T: Jo. To je jako součástí už druhé otázky, jakože je to vlastně pevně stanovené ten interval a jestli se vám jako nějak už změnil ten interval nebo ještě ne. Takže ještě se nezměnil.
- T: Jaká je v současnosti vaše životní situace? Já to ještě rozvedu, jestli bydlíte sám nebo s rodinou?
- R: S babičkou.
- T: Jste v současné době v pracovním vztahu, nebo na úřadě práce?
- R: Na úřadě práce.
- T: Jak dlouho jste na úřadě práce?
- R: Už. *(přemýšlí)* Hmm. Od té doby co jsem byl vlastně propuštěn. Od toho 28. 10.? Asi tak nějak.
- T: Máte v současné době nějaké finanční závazky, které vznikly ještě před výkonem trestu odnětí svobody?
- R: Mám tam. Mám tam půjčky, ale už je to všechno splacené, ale teďka budu platit už rodině.
- T: No tak je to lepší než těm institucím. Ve všech těchto případech jak vám pomohl nějak probační úředník? Probační úředník nemusí všechno vědět, ale může vám někoho doporučit, kdo se v tom vyzná? Pomohl vám probační úředník najít si bydlení? Nebo jste si pomohl sám nebo rodina?
- R: To ne.
- T: Rodina neměla nějaké problémy, když jste se vrátil?
- R: Ne. Byli spíš velice rádi, konečně, že jsem doma že.
- T: Dobře. Pomohl vám probační úředník jak si najít práci? Jakože pomohl vám poradit někam kam máte zajít si, nebo ne?
- R: Jo jako. Poradil, ale tak.
- T: Kam vás poslal? Na ten úřad práce, nebo jinam?

- R: Na úřad práce, tam jsem a ještě aji jako když, že ... Ty brd'o, co to bylo? Kdesi, já nevím, kdesi pomáhat nebo něco, nevím teďka, nevím přesně.
- T: A pomáhal jste tam?
- R: Ne, ne, ne. Nevzali mě.
- T: Ne, nechtěli?
- R: Bylo plno už tam. A nemohl jsem jaksi tam dohnat.
- T: Poskytl vám radu v oblasti placení závazků, nebo vás odkázal?
- R: Jo. Rady mi poskytl.
- T: Jo?
- R: Co tak věděl všechno a poskytl.
- T: Takže. Považujete jako celý institut toho probačního dohledu jako v současné době jakože za přínosný, jakože pro vaši osobu?
- R: Jako za dobře?
- T: *(odkývaný souhlas)*
- R: Jakože mě je to celkem fuk, ale tak jo no. *(smích)* Já nevím.
- T: Tak jestli si myslíte, že vám to v něčem pomohlo, a nebo jestli naopak vás to třeba obtěžuje nějak, ten probační dohled.
- R: Tož obtěžuje ne, to zase jako ne. *(zamyšlení)* Musím chodit tak chodím, asi tak no. *(smích)*
- T: Jo. V čem vidíte klady toho probačního dohledu?
- R: Jako špatné věci jako?
- T: Dobré věci teďka.
- R: Jo dobré. Tož pomáhá jako takhle, řeší jako situaci a tak a vždycky nekašle na mě, no. Jak kdyby no, jak kdyby se to dá říct.
- T: Takže rád si popovídáte.
- R: Ano, ano, ano. Mě to zas nevadí, já jsem zas. Já zas popovídám.
- T: Já si myslím, že je i dobré se někomu vypovídat jako.
- R: Ano.
- T: Vidíte v probačním dohledu i nějaké záporny? Popřípadě jaké? Jako nějaké ty špatné věci?
- R: Nevím nic, protože je to vlastně nařízené soudem, tak nevidím nic no. Tak jako soud to chtěl tak je to no, tak teďka musím chodit že.
- T: Tak dobře. Tak děkuji za vaše odpovědi, to je teda už celé.

Respondent č. 2 (18. 4. 2014)

- T: Takže můžu tento rozhovor nahrávat? Souhlasíte s nahráváním rozhovoru?
- R: Ano, já souhlasím.
- T: Tak. Jak často navštěvujete Probační a mediační službu?
- R: Teďkon v tenhle moment? Jednou za dva měsíce.
- T: Máte stanovený tento interval konzultací již od začátku dohledu a nebo se nějak změnil?
- R: Změnil se, ze začátku to bylo pravidelně, ale už teďka fakt nevím, myslím dva tý, po dvou, po měsíci? Potom jsem byl hrozně spolehlivý, hodný, dařilo se mi, tak se to prodloužilo až na tři měsíce. A ono to bylo až po třech měsících. A potom jsem se dostal do takových špatných problémů, díky přítelkyni samozřejmě, vždycky se to tak odvíjí a
- T: Jo.
- R: tak se to potom zase změnilo, nějak jsme si nerozuměli, protože přišel jsem o bydlení o všechno, nějak jsem spadl na dno. Ale vyhrabal jsem se nazpátky no.
- T: Jo.
- R: A už se dá říct, už rok a něco, v pohodě rok a půl už se vlastně tam bydlím a ... No bylo to těžké, ale teď teď... když je práce tak je to v pohodě.
- T: Jo, takže teď...
- R: Když není tak je to špatný samozřejmě.
- T: Teď už jste spokojený jo? Nebo tak v rámci možností.
- R: No samozřejmě určitě. Zvlášť teďkon když už zas člověk konečně něco má, tak je to dob, je to lepší než doma sedět a čučet třeba z balkona nebo z okna.
- T: Takže jaká je vaše současná životní situace? Bydlíte sám nebo s rodinou?
- R: Sám. Bydlím sám.
- T: Jste v současné době v pracovním vztahu nebo na úřadě práce?
- R: *(ukázal na diktafon)*
- T: To nevádí, to klidně...
- R: Na úřadě práce.
- T: Na úřadě práce. Máte v současné době nějaké finanční závazky, které ještě vznikly před výkonem trestu nebo později?
- R: Mám no, mám, mám, mám. Dva. Jeden dalo by se říct menší a druhý veliký.

- T: Ve všech těchto případech jak vám pomohl probační úředník? Probační úředník jakože nemusí všechno vědět, ale může vám poradit na koho se obrátit, stalo se tak? Pomohl vám probační úředník najít si bydlení nebo jste si pomohl sám nebo rodina?
- R: Sám, sám, sám jsem si pomoh.
- T: Pomoh.
- R: Z části možná rodina.
- T: Jo.
- R: Mamka řekněme jo, ale musel jsem sám.
- T: Pomohl vám probační úředník jak si najít práci?
- R: Ne a ani jsem o to nežádal.
- T: Ne.
- R: Já jsem si třeba v koutku duše myslel, že třeba oni i třeba to mají v náplni práce, když jsem se třeba pomůžou, i když já třeba já jsem měl všechno slíbené, když jsem se vrátil no. Já jsem nikoho nechtěl otravovat a vůbec všechno, všechny jsem tady ignoroval ze začátku. Ale nějak se všechno hned zvirtlo ze začátku no jako byla práce potom chvílku nebyla a potom až myslím po půl roce jsem měl už stálé zaměstnání tehdy, ale když teď kon postupem času nad tím vzpomínám tak bych si, tak bych si myslím ten člověk když je na takovém místě a naráz jak kdyby čeká se dá říct a znázornil nějak tohle, tak by než řeknu upřímně jo než takové papírování, takové blbosti si myslím já dělat, něco dokládat, tak radši s tím člověkem, já nevím chyt-nout ho za ruku a třeba jít na úřad práce nebo někde prostě a nějak já nevím no. Ale tohle oni ale nemají v náplni práce.
- T: Jako vy byste si představoval, aby probační úředník měl trochu jinou náplň práce než teďka vykonává?
- R: Já jsem si myslel už někdy před tím, než jsem se někde dostal, tak to mě ani nenapadlo, že něco takového existuje, ale potom když tak člověk uvažuje tak asi jo, spíš od ohledně, když člověk výjde ven tak potřebuje bydlet a pracovat, aby měl nějaký prostředky. Ale mě, já si připadám jak malý kluk, který sem dokládá, že platí nájem, platí tohle a platí tohle.
- T: Jo.
- R: Kdybych to neplatil tak tam vlastně nemůžu logicky ani bydlet navíc jako samozřejmě. A my vlastně, tohle je každý měsíc, že jo. Teďka už dva měsíce dokládání,

to se dokládá, už mám tak tlustou složku, nevím pro koho sice. Ale já jsem o tu pomoc ani ne žádal, protože během pár schůzek poznáte, že vlastně ani tu pomoc od něho nemůžete od toho člověka dostat, nemyslím jako konkrétně jo (*ukázal na kancelář přiřazeného probačního úředníka*), ale myslím ode všech.

T: Jo.

R: Všichni jsou stejní. Nijak nepomůžou ti lidi v tomhle. Já si myslím. Nevím možná jsou ti možnosti třeba, já jsem o to nepožádal, i když mě on tehdy když jsem se dostal do takových problémů, že jsem neměl to bydlení všechno, tak mi teda potom řekl, že kdybych za ním došel a že by mě s tím poradil, že třeba kde jsou ubytovny ve Zlíně a tak dál. To jsem sám věděl taky že jo. Ale nechtěl jsem mezi ty lidi tam jít.

T: Jo.

R: Je to takové já nevím. Abych řekl pravdu jako tak, mě to, mě ta jeho funkce připadá zbytečná. Úplně.

T: Jo.

R: Protože mě to připadá, že on nic neřeší, nebo jako nevím no, nevím. Fakticky doopravdy ale. Jako je to asi dobrá funkce teplá, v klidu, v pohodě, ale jako když se na to člověk podívá tak, úplně logicky to je taková reakce nebo jak to říct, když se tam dostanete do toho vězení, tak tam vás, taky vám nikdo nepomůže, taky vás nikdo nepřiberková a tady prostě výjdete ven zas třeba na podmínku, probační úředník taky nic neudělá jenom se vlastně živí ti lidi nebo ... je to zvláštní. Já než jsem se tam dostal, tak já ani neměl pojem o soudech, jaké jsou soudy a tam člověk všechno pozná, že jo. Od městského nebo okresního nebo všelijaky. Neměl jsem tu ani šajnu jako jo, mě to připadá *zvláštní*. Tak buď když někdo třeba chci pustit jako ten soudce tam třeba jako ho pustili, tak ho pustím, ale proč se o něho budu starat ještě venku? Pokud je blbý tak se vrátí a pokud je normální tak bude normálně žít.

T: Je to pravda no.

R: Ale já tady myslím budu ještě tři nebo čtyři roky chodit, jsem říkal, že tady budu možná chodit o čagánku nebo o berlích. Ale že by se eště o mě jako o dospělého člověka měl někdo starat ještě dostanu jako ven na tu podmínku tak mi to přijde takové zvláštní.

T: Jo.

- R: Takové. Možná to třeba někomu pomůže, ale nevím komu. Jako nějakém to asi nepomůže, co se tam vrátí zpátky.
- T: Že vám osobně to jako nepomáhá?
- R: Pro mě je to spíš taková otrava nebo já nevím jak to říct, otrava. Už jenom když jsem tady poprvní došel a když jsem dole byl prohlížen, kde jsem byl prohlížen devět let, jo tak se mi úplně zatmělo před očima. Dostal jsem se z toho ven a znova to začíná jsem tehda si říkal.
- T: Jo.
- R: Jo úplně šílené. Úplně to bylo nejhorší když jsem tady došel té doby a dole mě zase prohlíželi. A můžu říct, že když sem člověk musí chodit a pořád ještě několik let budu chodit do těchto soudních prostor a všeho, kdy už by chtěl člověk mít klid jako konečně jo jako od toho všeho a má prostě bydli, dělá já nevím co mám říct jako nekrade jako tak nedělá blbosti a pořád se musí vracet do těchto prostor.
- T: Jo.
- R: To je deprimující úplně hrozně. A pořád se někomu zpovídat a pořád něco dokládat, na světě je kolik miliard lidí a nedělají, to jsem tady kdysi říkal. Tolik darebáků, kteří se v životě za ty mříže nedostanou, nemusí nikde chodit, nikde nic říkat a já musím pořád něco dokládat, že dělám a ... Ale stejně jo, já teďkon se... Já mám zákaz pití alkoholu na sedm let. To je obrovská podmínka a on řekne, to neexistuje, soudce tady. Tak jsem mu vysvětloval tak dobře přijdu budu střízlivý, výjdu ven a hned se můžu opít. Jaký tohle má význam, takové, že vy na mě dohlížíte, že mi můžete dát dýchnout tady. No nedal mě nikdy, protože mi jako věří a já říkám nejsou hloupej abych došel opilej ne? Už budu chtít opít se, tak se opiju kdekoliv jinde, ale to jsou takové věci, které já nevím. Já jsem třeba venku už asi tři roky nebo kolik, vyhýbám nějakým zařízením, nějakým barům a tak, abych se nedostal do nějakého konfliktu.
- T: Jo.
- R: Protože já jsem tady dělal taxikařil několik, myslím deset let a vím jaké byly problémy a vím, kde jsou tady ve Zlíně problémy a tak se těm všem objektům vyhýbám. Abych na někoho nenarazil nebo tak. Protože někde něco jsme třeba chodívali si sednout, tak vím že jsem zaslechl nějaký šramot nebo něco tohle, už jsem odcházel.
- T: Jo.

- R: Jako šílené.
- T: Položím vám další otázku. Poskytl vám radu v placení závazků nebo vás odkázal na nějakého odborníka? Ten probační úředník.
- R: Ježiš já nevím. Já jsem... Já jsem se vrátil a hned jsem dostal první měsíc podporu z toho malého platu to jsem dostával a to jsem byl ještě u rodičů. A hned jsem část té malé podpory myslím, dva tisíce něco, dal na ty splátky. Jako jsem to ani neřešil s někým nějak. Já jsem se vrátil myslím v úterý se z tamojšeho pouštělo a ve čtvrtek ráno už jsem dělal. Jako můj bývalý advokát, který mě zastupoval celé ty roky tak mu jsem třeba dělal byt. A pořád jsem dělal tak, že jsem ty peníze měl a pořád jsem je platil. Ale tak rozumně, aby nebylo divné kde to беру, že jo.
- T: Jo.
- R: Než jsem sehnal stálou práci. Ale já jsem se jako neptal. Já jsem věděl, že to musím splatit jo, takže mě to ani nenapadlo, že bych se ptal někoho. Až teď kon to nesplácím tu jednu velkou.
- T: Jo.
- R: Kdybych ještě do měl, tak bych neměl nic.
- T: Tak položím vám další otázku. Považujete za přínosný celý institut probačního dohledu pro vaši osobu? Jako přímo pro vás jaké má klady, jaké zápory, jak to vidíte vy?
- R: Tak já jsem to vlastně už řekl.
- T: V podstatě už jo. Takže...
- R: Jako třeba na někoho je to dobrý, ale mě to třeba ubližuje, já nevím. Já se necítím tak jak nějaký takový blázen, abych sem musel, nějak tak prostě. Někdo sem třeba chodí rád, někdo se ...
- T: Dobře. Tak děkuji za vaše odpovědi.

Respondent č. 3 (22. 4. 2014)

T: Takže souhlasíte s nahráváním rozhovoru?

R: Ano.

T: Dobře. Tak, jak často navštěvujete Probační a mediační službu?

R: Každý měsíc v podstatě.

T: Máte takto stanovený interval konzultací již od začátku, nebo se nějak změnil?

R: Ano, mám. Pokud jako nedojde k nějaké závažné věci nebo události, tak vždycky jako jsme domluveni jako v ten stanovený termín, že vlastně se tady musím hlásit.

T: Jaká je v současnosti vaše životní situace? Já to ještě rozvedu. Bydlíte sám nebo s rodinou?

R: Noo. Já už rodiče bohužel nemám, takže situaci prostě musím jako bojovat sám jako se životem. Jak se dá. Není to pro mě jako žádné jako že by to bylo lážo plážo jo, ale prostě vyskytnou se nějaké překážky, které prostě musím jako svým způsobem jako nějak vyřešit. Vyřešit něco vyřeším sám a něco se jako nedá vyřešit, takže jako musím prostě hold jak říká musím jít aji přes tvrdé překážky.

T: Jo. Jste v současné době v pracovním vztahu nebo na úřadě práce?

R: Na úřadě práce pořád.

T: Dobře. Máte v současné době nějaké finanční závazky, které ještě vznikly před výkonem trestu odnětí svobody?

R: Tak platím jako výživné, což jako je jako moje povinnost jo, ale prostě jsou tam jako další jako určité jako věci, které bych jako měl platit, jenomže moje jako finanční situace mě to jako stále a stále neumožňuje. Takže tam bych se jako přiklonil k té druhé straně, že prostě co se týká toho mého života, že ten prostě už ten život co bylo jako před kriminálem a co je teďka jo, tak prostě to jsou úplně dvě už odlišné dvě věci jako a pokud je člověk jedenkrát propálený ať se týká tady *město* a okolí tak už vás nikdo nevezme. Nikdo.

T: Jo.

R: To jsem právě udělal, možná jsem udělal nějakou chybu ještě po tom výkonu, jak jsem skončil jo, ale prostě jako já vím jako, že prostě i kdybych šel jako někde makat na smlouvu nebo na cokoliv, tak prostě stejně za čtrnáct dnů bych to ukončil.

T: Jo. Ve všech těchto případech jak vám probační úředník? Probační úředník nemusí všechno vědět, ale může poradit na koho se obrátit. Stalo se tak?

R: Tak jako pan *probační úředník* je dobrý, protože říkám jako, takový jako lidi jako, jako je on, je jako strašně jako málo, ale prostě říkám jako, já si nějaké věci jako musím jako vyřešit sám, ale vždycky z toho, vždycky prostě do toho vstoupí jako jak my říkáme jako starý kriminálníci jako bengo, že dojede, a že to s nima musím zase jako rozebírat, proč k tomu došlo, proč jsem ho chytil za krk, proč jsem ho tam jako dokopal jo? Takže říkám, ta situace jako u těchto jako lidí, kteří prostě se vrací jo, tak je ten svět prostě úplně o něčem jiném. Úplně.

T: A pomohl vám probační úředník najít si bydlení, nebo jste si pomohl sám?

R: Tak s bydlením vlastně mi pomáhal pan kurátor *jméno v město* a paní *jméno*, to je vlastně moje kurátorka, takže vlastně jim vlastně dvěma jako su jako moc vděčný jo, protože nebýt jako jich tak asi, by to vypadalo tak, že na tomto světě už bych dávno nebyl. Jo prostě psychicky mě jako podpořili jo, ale prostě tu cestu, kterou jsem vlastně já chtěl jít jo, tak vlastně ta cesta jakoby zmizela, takže teďka se musím tím životem prokousávat teď sám. Takže není to, jak říkám, tento svět je, mnozí si myslí, že tento svět je dobrý jo, ale tento svět je strašně zlý. Strašně zlý. Nikdo vám prostě nepodá jenom tak jako pomocnou ruku. Jo. A když vám to podá tak musíte jim ukázat, že prostě na to máte, jenomže hold říkám jako, my jako lidi, my jsme vrej na internetech, všude možně, co se o nás někdo dozví a už to jede. A prostě ahoj. A nikoho to nezajímá, že prostě podáte skvělé výkony, jo. To je málo lidí, že vám jako ocení, on řekne dobře, spáchal jste nějaký trestný čin, udělal jste tlustou čáru za minulostí. Prostě někteří to vezmou, někteří ne, ale těch některých je jenom strašně málo.

T: Jo.

R: Strašně.

T: Pomohl vám probační úředník najít si práci, nebo hledal, nebo poradil?

R: Tak jako zkoušeli jsme pár jako alternativ, ale nakonec jako z toho nebylo de facto nic.

T: Dobře. Poskytl vám radu v oblasti placení závazku, nebo vás odkázal na nějakého odborníka, který by vám s tím mohl pomoci?

R: Takhle, co se týká těch závazků, tak vlastně pan *probační úředník* je vynikající jako v tom, že prostě on se zná s tady těma státníma zástupcama, jo, takže on s nima jako, dalo by se říct, oni mají jako svoje já, ale jako dalo by se jako říct, že prostě, my jako co jsme byli v tom jiném světě, jo, já taky znám těch státních zástupců straš-

nou fůru tady v tom *městě*, ale prostě to se odehrává jenom na tom jednání. Jak se k tomu jako ten basman nebo člověk, který byl třeba ještě zavřený na psychiatrii, kdesi cosi, jo, prostě tam je to úplně o něčem jiném. Oni se dívají na vás jako, jak žijete kdesi cosi, jestli si sháníte práci nebo ne. Jo, ale prostě oni v dnešní době, když máte, aji nějaké jednání, cokoliv, jo, málo kdo se dívá na váš zdravotní stav. Jo, že prostě oni v dnešní době ty soudy to neumí pochopit, že prostě člověk byl za něco nezákonně zavřený, že má poškozenou psychiku, že s tím musí žít celý život, jo, že někdo to třeba hodí za hlavu, ale málo kdo z lidí třeba v mém věku to hodí za hlavu. Málo kdo. Já jsem třeba byl odsouzený za něco co jsem vůbec jako de facto nestalo, jo, v životě jsem ty holky neviděl, vím, kdo mě do toho namočil jo, ale přesto jsem byl odsouzený, vlastně celkově pět let jsem strávil, jak kdyby, vazba, kriminál, psychiatrie, jo, takže ty následky v tom člověku vždycky zůstanou. Vždycky. To jako nemůžete odpárat jak nějakou pohádku, že přečtete dětskou pohádku a něco si z toho vezme a něco ne. Jo, já se s tím peru a prostě nemůžu se s tím vlastně do dneška vyrovnat a třeba já nevím co. Je to prostě takové, že třeba ten člověk se svým způsobem v tom kriminále a na té psychině strašně moc změnil. Jo. To je právě to.

T: Jo.

R: A když chce navázat nějaký kontakt, tak to trvá třeba většinou měsíc, dva, tři, čtyry a potom stejně je potom, takže to ...

T: Dobře. Považujete za přínosný celý institut probačního dohledu pro vaši osobu? V čem vidíte jeho klady a zápory?

R: Tož oni se akorát ptají na jednu věc, pokud by se jako něco jako stalo a došlo jako k soudnímu jako líčení, tak to znamená, že on tam může poukázat na určité vaše jako věci ať je to v kladném stylu nebo záporném stylu nebo v jakémkoliv jiném. Dál on tam může jako, nebo má jako za úkol tam říct, že se prostě jako léčíte, to znamená, ať máte sexuální léčbu nebo psychiatrickou, tož v mém případě je to dost jako těžká věc, protože jako já sexuologickou vůbec nemám, ale mám teďka psychiatrickou léčbu a prostě oni tam musí prostě jako říct, že ten člověk je třeba jako narušený, jo a že určité situace člověku nemůže jako zvládnout.

T: Jo. A když máte vlastně ten probační dohled tak jak to vidíte vy? Jakože pro vás nějaké klady, že třeba nebo zápory, že třeba vás obtěžuje sem chodit každý měsíc, nebo jestli vám to nevádí a naopak jakože, si rád popovídáte, nebo tak.

R: Jako takhle, tak jako nejde si o tom, si nějak popovídat, ale tady jde o to, že prostě ten probační úředník musí jako zajistit jako jednu věc jo, aby prostě ten člověk se v této společnosti cítil jako moc dobře, jo. Ale taky člověk třeba mého typu, má v sobě nějaké potíže, které v sobě prostře dusí, dusí, dusí, jo, a prostě potom naráz jako z ničeho nic vybuchnete, jo a prostě ten člověk neví co dělá.

T: Jo.

R: Jo, že prostře mě se taky stalo, jeden případ, že jsem se zastával jedné paní, jo dost dlouho a prostě jsem to psychicky neunesl a vlastně dojela tam policie a začali mě jako řešit, tak nakonec to dopadlo tím způsobem, že jsem musel přespat na ubytovně, tak jsem se tam potom i odstěhoval, kdesi cosi jo, ale prostě říkám, v dnešní době je to úplně... je to úplně o něčem jiným. Jo. Prostě, že máte poškozené zdraví a že chodíte na nějaké ty skupiny, pro někoho je to plus, pro někoho je to mínus, jo. Ale ono se stejně říká, že vám ta skupina pomůže na půl roku, na rok, na dva, jo, ale ten člověk to má stejně pořád v krvi. Takže tam jako ...

T: Jo.

R: Je to prostě hold jak říkám, je to těžký život, já s tím zápasím už co jsem se vrátil z té ústavky jo, a nemůžu se s tím jako, dalo by se říct, nemůžu se s tím vyrovnat, protože když chcu navázat nějakou sociální vazbu třeba i s nějakou slečnou nebo něco tako se mi holka jako líbí, jo. Tak prostě ona se to stejně dozví přes počítač a ona mi řekne: „Za cos byl odsouzený a proč to o tobě psali?“ jo a když se jim to člověk snaží vysvětlit postupně, nejde to, ona prostě si udělá svůj úsudek o tomto jo, ona řekne: „No víš, ale tam ještě bylo něco jiného napsaného.“ a já když se potom k tomu vrátím, tak já řeknu: „Ty si musíš přebrat v hlavě sama, jak to, jak vidíš skutečnost. Já jsem to prožil jinak, já jsem měl soudky, odvolačky, jedno s druhým. Víím co to pro mně bylo za psychický nápor jo, a já víím co tam bylo.“ Jenomže hold málo která ženská toto pochopí. To v podstatě nepochopí žádná ženská, no.

T: Jo.

R: To je právě to. A ještě když bráním svého strýce *jméno*, že vlastně byl taky tam se mnou zavřený, jo. Za něco co se vůbec jako nestalo, tak prostě lidi si z toho udělali jak kdyby bylo na komplu napsané, že to spáchal on.

T: Jo.

R: Jo. Přitom já víím, že on to jako vůbec neudělal, že prostě stará paní *jméno*, tam nastoupila jakási holka, stará *jméno* jí chtěl pomoci, buch, ona ju vyhodila a tak ta

paní od té mladé holky slíbila, že se pomstí a tak ho *jméno* nechala zavřít, no. Takže jsme tam byli oba dva zavření a dodneška vlastně když chcu... ted'ka chtěl jsem se seznámit s jednou holkou, chodili jsme spolu zhruba tři měsíce, ona se to dozvěděla, tak první říkala: „Je mi tě jako strašně moc líto.“ no a včera jak byl ten velikonoční den, tak jsme se vlastně pohádali a já jsem ji poslal do hajzlu a já říkám: „Nemá to cenu řešit, co, co chceš ode mě slyšet? Co chceš ode mě slyšet? Že ty prostě něco uvidíš na komplu a hned po tom jedeš po té zprávě?“ Já říkám: „To opravdu ty fakt...“ jsem říkal: „Ty nejsi normální. Na to že máš pětadvacet let, nejsi normální ženská.“

T: Jo.

R: „Nemáš. Tys neprožila život, takový jak máme, že ostatní, že, že my se chceme zařadit do společnosti, nejde nám to. Tebe rozmazuje maminka, babička tě rozmazuje, jo všichni kolem tebe lítají, kdesi cosi...“ Já jsem říkal: „Ty si myslíš, že kolem mě někdo lítá? Nelítá nikdo.“ Já jenom chodím na ty kontroly, protože mám nějaký potíže, jo, a jinak já sám musím na sobě makat, ale nejde mi to. I kdyby to šlo, prostě už vím, že už to... Prostě ten život už je... Že jsem si ho zavařil, jo, tak třeba chcu pomoc podat pomocnou ruku někomu jinému, ale bohužel to nejde, takže si říkám, kolikrát jsem si říkal: „Má to vůbec cenu někomu pomáhat, když jsem si já sám pokazil život?“ Nemá asi.

T: To jo. To nevím no. Tak já vám teda děkuju za váš čas a za vaše odpovědi.

Respondent č. 4 (15. 4. 2014)

- T: Tak. Teďka vám položím už rovnou první otázku. Tak jak často navštěvujete Probační a mediační službu?
- R: Jednou za měsíc.
- T: Máte tento stanovený interval konzultací již od začátku dohledu nebo se nějak změnil?
- R: Většinou jakože přesný nemáme, vždycky po domluvě.
- T: Jaká je v současnosti vaše životní situace? Teď to ještě rozvedu. Bydlíte s rodinou nebo sám?
- R: S rodinou.
- T: A poskytli vám jakože bydlení hned od začátku co jste došel?
- R: Ano.
- T: Jste v současné době v pracovním vztahu nebo na úřadě práce?
- R: Na úřadě práce.
- T: Máte v současné době nějaké finanční závazky, které vznikly ještě před výkonem trestu odnětí svobody?
- R: Ano.
- T: A daří se vám je splácet?
- R: Ani ne.
- T: Ve všech těchto případech jak vám pomohl probační úředník? Probační úředník jako nemusí všechno vědět, ale může vám poradit na koho se obrátit, jakože jak by mohl pomoci. Takže pomohl vám probační úředník najít si bydlení? To asi ne, jo?
- R: Ne.
- T: Pomohl vám probační úředník najít si práci nebo doporučil vám kde byste mohl pracovat?
- R: Doporučil spíš jakože kde bych měl hledat nebo tak, ale jinak to je spíš tak v mojí kompetenci.
- T: Jo. Poskytl vám radu v oblasti placení závazků nebo odkázal vás na nějakého odborníka?
- R: No spíš poskytl ty rady nějaké jakože než nějakého odborníka.
- T: A využil jste nějaké ty jeho rady?
- R: Více méně ani ne.
- T: Dobře.

- R: Protože to jsou spíš takové všeobecné rady jakože, takže...
- T: Jo. A vlastně ty závazky, jsem slyšela, že vlastně vy teprve máte nějakou práci jakože asi v dohledné době nějakou zařízenou?
- R: Ano.
- T: A tak si budete platit vlastně až budete pracovat.
- R: No nějak tak to mám vymyšlené.
- T: Považujete za přínosný celý institut probačního dohledu pro vaši osobu?
- R: Upřímně ani moc ne.
- T: A vidíte v něčem klady toho probačního dohledu?
- R: Jako já mám za to, že ta probačka je, jako že jo, že když fakt někdo neví a je takový, že výjde ven po deseti letech, tak v tom vidím třeba to plus, jo že fakt ten člověk neví, protože když ho zavírali, tak byl, tam je úplně jiný svět tady. Tam není jako tady ten civil. Tam když jsem vylezl po třech a půl roku tak na takový dotykový telefon jsem na to koukal co to je? Jo? Ale takže když někdo výjde po deseti letech, pak si myslím že jo ten probační, jo ale jakože konkrétně sám pro sebe, jako upřímně mi to otravuje život. Jako říkám to narovinu.
- T: Jako takovou odpověď bych chtěla slyšet jakože upřímnou, nic vymyšleného.
- R: To je jen mezi náma, ani tam. *(ukazoval na kancelář pověřeného probačního pracovníka)*
- T: Jo. Určitě jako. V čem vidíte nějaké zápory konkrétně pro vaši osobu, že třeba vám to vadí chodit jednou za měsíc nebo jaké zápory vidíte vy v tom?
- R: Já právě nevidím důvod, jakože proč? Jako to má být, nebo aspoň tak já to chápu jakože pojem Probační a mediační služba, že by měla pomoci zařadit se do společnosti a nějaké prevence proti páchání proti trestné činnosti, ale já nevím třeba já jsem seděl za omezování osobní svobody, vydírání a takové, ublížení na zdraví a jakože jak tady tomu ta Probační, i kdybych to chtěl udělat znova, tak jak oni tomu zabrání? Tím, že já sem budu jednou za měsíc dojíždět a říkat, že chodím na pracák a hledám si práci a žiju tak a onak? Jestli mi rozumíte?
- T: To máte pravdu, no asi.
- R: Já nemám žádné podvody, prostě že bych jakože finance, že tím obstarával nebo něco takového, jestli mi rozumíte. Jo takže... Jako proč? Jako v konkrétně ve svém případě se bavím.

T: Jo šak určité jako. Určité je to váš pohled na tady tu věc. Tak jo tak děkuju za vaše odpovědi a za váš čas, je to všechno.

R: Není zač.

T: Děkuju, nashledanou.

Respondent č. 5 (23. 4. 2014)

T: Souhlasíte s nahráváním rozhovoru?

R: Ne, nesouhlasím s nahráváním rozhovoru.

T: Jak často navštěvujete Probační a mediační službu?

R: Jedenkrát měsíčně, potom se to protáhlo na jedenkrát za dva měsíce.

T: Jaká je v současnosti vaše životní situace?

R: Celkem uspokojivá.

T: Bydlíte s rodinou nebo sám?

R: V současné době bydlím u kamaráda, ale pouze na krátkou dobu.

T: Jste v současné době v pracovním vztahu, nebo na úřadě práce?

R: Právě mám zaměstnání, ale jenom na dohodu.

T: Máte v současné době nějaké finanční závazky, které vznikly ještě před výkonem trestu odnětí svobody?

R: Mám závazky vůči poškozenému a soudům.

T: Ve všech těchto případech jak vám pomohl probační úředník? Probační úředník nemusí všechno vědět, ale může vám poradit na koho se obrátit, stalo se tak? Pomohl vám probační úředník najít si bydlení? Nebo jste si pomohl sám nebo rodina?

R: Ne nepomohl.

T: Pomohl vám probační úředník jak si najít práci?

R: Ne, ale odkázal mě na úřad práce.

T: Poskytl vám radu v oblasti placení závazků, nebo okázal vás na nějakého odborníka?

R: Poskytl radu, ale jen běžné věci.

T: Platíte své závazky v řádném termínu?

R: Závazky platím ale svých možností.

T: Považujete za přínosný celý institut probačního dohledu pro vaši osobu? V čem vidíte jeho klady? Vidíte v probačním dohledu i nějaké zápory? Popř. jaké?

R: Jsem spokojen s dohledem tak padesát na padesát. Celý tento institut mi otravuje život. Je to pro mně ztráta času a peněz, protože dojíždím z daleka. Docházení na Probační a mediační službu mi přijde depresivní a všechno se mi vrací. Ale se současným probačním úředníkem jsem spokojen.